

Upravišтво: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon šte. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg št. 7.
Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri poš. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga číslo 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg šte. 7, telefon šte. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica šte. 1,
telefon šte. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Nemčija se pogaja z Rusijo

Osredotočenje mednarodne politike v Moskvi — V Moskvi so zbrani angleški, francoski in nemški delegati — Akcija za sklenitev nemško-ruske nenapadalne pogodbe v ospredju zanimanja — Sklicanje angleškega parlamenta

Ljubljana, 22. avgusta.

V polnem razpletu tako zvane »bele vojne« ali »vojne živcev«, ki jo nekateri resni opazovalci mednarodnega razvoja smatrajo že za predigro morebitne splošne katastrofe, ako poprej ne zmaga razum, je svet spet za senzacijo bogatejši. Brzjavki, ki jo je objavilo današnje »Jutro« v svoji drugi izdaji po uradnem berlinskem sporočilu, po katerem sta se nemška in ruska vlada sporazumeli o sklenitvi nenapadalnega pakta in o takojšnjem obisku nemškega zunanjega ministra v Moskvi, nihče tudi pri nas ni verjel. Uradno poročilo nemškega zunanjega ministra pa je ponovno potrjeno ne le iz Berlina, temveč tudi iz Moskve in vseh ostalih evropskih prestolnic. Sprejeti ga moramo torej kot novo mednarodno dejstvo in ga skušati razumeti in pravilno oceniti. Kratko časovno razdobje od sročne objave še ne dopušča točne presoje položaja, vendar se dajo vsaj približno že nakazati glavni nagibi, ki so bili morda za to potezo odločilni. V ostalem pa je mednarodni razvoj vedno bolj podoben napeti šahovski partiji. Teoretično se sicer dajo presoditi vse možne poteze in posledice morebitnih konkretnih potez, ni pa mogoče reči, za katero izmed možnih potez se ta ali oni partner v igri odloči. Zaradi informacije in preglednosti ter v uvod k poročilom o tej novi svetovni senzaciji podajamo tu na kratko nekaj razlag in pojasnil, v kolikor jih že po današnjih podrobnejših poročilih lahko povežemo v celoto.

Z vidika vojne in miru se značilno valovanje med pesimizmom in optimizmom v presoji nadaljnjega mednarodnega razvoja tudi po tem najnovejšem preokretu v nemški zunanji politiki ni spremenilo. Nekateri opazovalci mislijo, da je Nemčiji narekoval pobudo za sklenitev nenapadalnega pakta z Moskvo njen trenutni položaj, iz katerega ni bilo več drugega mirnega izhoda; zato bi po sodbi teh morebitnih sklenitev pakta med Nemčijo in Rusijo položaj samo olajšala in dopustila mirnejši razvoj v bližnji bodočnosti. Drugi so nasprotno mnenja in smatrajo tudi sedanjo nemško potezo le za člen v verigi, ki vodi k še večji zaostritvi položaja. Mnogi namreč ne izključujejo, da je bila tudi ta poteza domljena že v Solnogradu in Berchtesgadeni in da pomeni nadaljnjo stopnjo v prehodu obeh osnih velesil v tako zvano »generalno ofenzivo« proti zapadnim velesilam še pred izbruhom sovražnosti. Tako sodijo tudi oni, ki pripisujejo nemški gesti samo značaj manevra za izigranje moskovskih pogajanj med Anglijo in Francijo na eni ter Rusijo na drugi strani.

Z vidika osi Rim-Berlin tolmačijo nekateri nemško ponudbo Moskvi kot pritisk Berlina na Italijo (zaradi združevne nevarnosti njene odmaknitve od Nemčije v primeru vojne) ter na Japonsko, ki se še vedno ni pridružila osi Rim-Berlin. Drugi spet ne verjamejo v to možnost, zlasti ne glede Italije, in so slej ko prej prepričani o popolni solidarnosti obeh velesil, ki sta tudi rusko karto že imeli v svojem računu, sta jo pa sedaj sklenili izrabiti v polni meri zaradi pritiska na Anglijo in Francijo, ki jima v Berlinu in Rimu očitajo, da s svojo politiko samo podžigata Poljsko k nepopustljivosti in tako ženeta sedanji nemško-poljski spor neizogibno v splošno vojno. Nemška gesta naj bi z drugo besedo pomenila pritisk na Poljsko in sploh na vsa tako zvano »fronto miru« na evropskem vzhodu in jugovzhodu, posredno seveda tudi na one države, ki so v sporih med obema blokoma evropskih velesil še nevtralne ali skušajo to postati (Madžarska).

Z vidika Anglije in Francije slikajo nekateri nemško gesto kot neuspeh dosedanjih pogajanj v Moskvi ter s tem neuspeh obeh zapadnih demokracij in tako zvane »fronte miru« sploh. V Rimu in Berlinu napovedujejo celo bližnji odpoklic angleške in francoske vojaške delegacije iz Moskve, o čemer doslej iz Londona in Pariza ni potrdil. Angleži in Francozi hočejo videti v nemškem koraku samo izhod iz trenutne zadrege zaradi neuspeha znanih mirovnih pobud za mirno rešitev gđanskega vprašanja in kot uvod v večjo akcijo, ki naj letošnjemu nürnberškemu kongresu opraviči naziv »kongresa miru«. Nemški korak bi torej po tem tolmačenju ne pomenil poraza

Anglije in Francije, temveč umik Berlina v zatišje, ki bi ga v pričakovanju novega razpleta omogočila senzacija s sklenitvijo nenapadalnega pakta z Rusijo. V kolikor niso s tem neposredno zvezani kakšni računi s Poljsko (zlasti z njeno demoralizacijo), gre po tem mnenju Nemčiji predvsem za pridobitev na času.

Z vidika Poljske se pojavljata spet pesimistična in optimistična presoja. Pesimisti mislijo, da je novega razvoja nemške politike kriva Poljska sama, ki se je le predolgo upirala ruski vojaški pomoči. Nemški preokret je po mnenju teh olajšala Moskva sama, ki se je hotela s tem maščevati Varšavi. Poljaki sami so drugačnega mnenja. Nemški korak označujejo kot manever in pridobitev na času. Nenapadalni pakt med Berlinom in Moskvo ne more po mnenju optimistov poslabša-

ti poljskega položaja, češ da bo Rusija izrabila prav razgovor z Ribbentropom, da Nemce opozori, da spada tudi poljska nedotakljivost med pojme ruske varnosti. Nova pogodba, ako bo sklenjena, ne bo potemtakem pomenila nikakega svetovnega preokreta, temveč samo razčiščenje položaja v korist miru. Tako mislijo zlasti oni, ki sodijo, da se bodo tudi rusko-nemška pogajanja dolgo vlekla, ker bo Rusija tudi napram Nemčiji postavila svojo teorijo o »posrednem napadu«.

Z vidika Rusije se zdi nekaterim nemška ponudba o nenapadalnem paktu logično dopolnilo zaključene trgovinske pogodbe in najboljšje jamstvo miru v tem predelu Evrope, ne da bi to moglo vplivati na smer ruske zunanje politike, katere bistvo je v izkoriščanju trenutnih položajev sebi v prid. Rusiji je po tej razlagi dobrodo-

šel ta posredni pritisk na Anglijo, Francijo in Poljsko za čimprejšnjo sklenitev medsebojne vojaške zveze, dočim pomeni za Nemčijo prestižno najboljše izhod iz sedanjega položaja. Pesimisti pa vidijo že v samem ruskem pristanku na pogajanja z Nemčijo odraz nezadovoljstva zaradi neugodnega poteka pogajanj z zapadnimi velesilami ter maščevanja nad poljsko nepopustljivostjo v pogledu vojaškega sodelovanja. Rusko-nemški pakt o nenapadanju bi zato po mnenju teh ustvaril povsem novo svetovno ravnesje, katerega osnovo bi tvorili predvsem Rusija in Nemčija, toda verjetno tudi Italija in Japonska, dočim bi Anglija in Francija ostali osamljeni. Tak preokret bi nujno imel za posledico hude pretrse zlasti v vsem vzhodnem in jugovzhodnem evropskem področju, kjer bi tudi za mnoge male države na-

stal problem novih zunanjepolitičnih orientacij. Tako opozarjajo nekateri že sedaj na usodo angleško-turškega in francosko-turškega pakta, ki bi v novi situaciji izgubila svojo vrednost, kajti v novem položaju bi tudi Turčija spremenila svojo politiko, kar bi seveda ne ostalo brez vpliva na položaj na Balkanu.

To so glavne kombinacije, ki se postavljajo v zvezi s preokretom v nemški politiki. Ako so ta preokret še ponoči smatrali v Londonu predvsem za nov manever Nemčije, kažejo današnja poročila, kako resno presojajo položaja v zapadnih prestolnicah.

Pakt še ni sklenjen. Rusija in Nemčija se bosta šele pogajali. Tekoči ten den bo eden od diplomatsko in politično najbolj razgibanih in najpomembnejših, kar jih je doživela Evropa.

RIBBENTROP NA POTU V MOSKVO

Nemški zunanji minister odpotuje danes z letalom iz Koenigsberga v Moskvo — Poprej je bil še pri Hitlerju v Berchtesgaden

Berlin, 22. avgusta. Nemški poročevalski urad je sročil pozno ponoči objavil naslednji uradni komunikat: »Nemška in ruska vlada sta se sporazumeli, da skleneta nenapadalni pakt. Zunanji minister Ribbentrop se odpelje v sredo 23. t. m. v Moskvo, da dokonča pogajanja.«

Nemško veleposlanstvo v Moskvi je že izvršilo vse potrebne priprave za Ribbentropov prihod v Moskvo. Ribbentrop se bo nastanil v palači poleg »doma gostov«, v katerem stanujejo sedaj člani angleškega in francoskega vojaškega odposlaništva. V spremstvu nemškega zunanjega ministra so poleg drugih državni tajnik v zunanjem ministrstvu Gauss kot uradni pravni strokovnjak, ki bo sodeloval pri končni redakciji nenapadalne pogodbe, osebni Hitlerjev tolmač Schmidt, poslanski tajnik Hewel ter poslanski svetnik Ruthmayer. Nemški politični krogi pričakujejo, da bodo pogajanja za svačen podpis poglavitno končana v najkrajšem času, ker so bila vsa vprašanja urejena že po diplomatskem potu.

Nemški zunanji minister Ribbentrop je bil danes ob 13. v Berchtesgaden, kjer je konferiral s kancelarjem Hitlerjem, nakar se je vrnil v Berlin, odkoder je odletel z letalom v Königsberg, kamor je prispel ob 18.30. V Königsbergu bo Ribbentrop prenočil, v sredo jutraj pa bo nadaljeval pot v Moskvo.

Iz Berlina je odpotoval danes tudi odpravnik poslov ruskega veleposlanstva Astahov, da bo prisostvoval pogajanjem nemškega zunanjega ministra Ribbentropa v Moskvi.

Sovjetska agencija Tas je objavila o nemški ponudbi Rusiji za sklenitev nenapadalne pogodbe naslednje poročilo: Po sklenitvi rusko-nemškega trgovinskega in kreditnega dogovora je nastala vprašanje zboljšanja političnega razmerja med Nemčijo in Rusijo. Izmenjava misli je v tem pogledu pokazala obojestransko željo, da se zmanjša napetost v medsebojnem razmerju, odstrani vojna nevarnost in sklene zato pogodba o nenapadanju. V zvezi s tem bo prišel v Moskvo zastopnik nemškega zunanjega ministrstva, da dokonča pogajanja za sklenitev te pogodbe.

London, 22. avgusta. AA. (Reuter). Reuterjev dopisnik poroča iz Berlina, da bo obisk nemškega zunanjega ministra v Ribbentropa v Moskvi kratek, ker mednarodni položaj zahteva skorajšnjo vrnitev nemškega zunanjega ministra v Berlin.

Papenova vloga

London, 22. avg. o. »Times« poroča iz Berlina, da je nedavno prišel v Moskvo neki nemški general, ki je pričel prve razgovore o zaključitvi pogodbe o nenapadanju. Razen tega se je pred nekaj tedni mudil v Moskvi tudi nemški poslanik v Ankari Papen, čeprav so to demantirali. Da je to res, potrjuje dejstvo, da je predvčeršnjim posvetovanjem v Obersalzburgu prisostvoval tudi Papen. V Berlinu trdijo, da Anglija v primeru, če bo Nemčija sedaj zahtevala Gdansk, ne bo aktivno podprla Poljske, temveč se bo sprijaznila z novim redom v Evropi.

Prva vest o načrtu pogodbe

Rim, 22. avg. AA. (Havas) Na podlagi poročil, ki so se nocoj razširila v tujih krogih in Rimu, se je zvedelo, da osnutek nemško-ruske nenapadalne pogodbe vsebuje sledeče tri klavzule:

1. Nemčija in Rusija bi se zavezali, da ne bosta druga drugo napadli.

2. Prevezle bi obveznost, da ostaneta nevtralni v primeru, če bi bila ena od njih napadena.

3. Vsaka izmed obeh držav podpisnic bi obdržala pravico, da sme vsak od odgovor-

dati nenapadalno pogodbo, če bi to smatrala za potrebno v primeru, da bi katera od obeh držav podpisnic napadla kako tretjo državo.

London, 22. avg. br. Londonska borza je zaključila danes z zelo čvrsto tendenco. Vzrok temu je predvsem informacija, da je Rusija pripravljena skleniti nenapadalni pakt z Nemčijo samo pod pogojem, da Nemčija ne bo napadla Poljske ali Ograzla njene neodvisnosti, ker smatra Rusija Poljsko enako kakor baltske države za ozemlje, katerega varnost je tesno povezana z varnostjo Rusije.

Posredovanje

nevtralcev

Stockholm, 22. avg. br. Zunanji minister Sandler je danes tik pred odhodom na konferenco zunanjih ministrov severnih držav izjavil, da je mednarodno politični položaj trenutno zelo resen. Bruseljska konferenca bo imela nalogo, stori vse za ohranitev miru.

Poljska v novem položaju

Poljska gleda hladnokrvno na razvoj dogodkov, opirajoč se na važne obrambne pogodbe

Zeneva, 22. avg. br. Z največjo pozornostjo zasledujejo v tukajšnjih krogih razvoj mednarodnega položaja. Sama po sebi se vsiljuje primerjava med sedanjim položajem Poljske in položajem Češkoslovaške ob lanskim septembrski krizi. V tem pogledu je Poljska po sodbi tukajšnjih diplomatskih krogov mnogo na boljšem, kakor pa je bila Češkoslovaška. Jamstva, ki jih ima Poljska, so neprimerno bolj konkretna in zanesljiva, kakor pa ona, na katero se je mogla naslanjati Češkoslovaška. Poljska se lahko opira na naslednje pogodbe: 1. Pogodba o medsebojni pomoči s Francijo iz leta 1925, ki je bila leta 1933. izpopolnjena še z vojaškim paktom. 2. Pogodba o nenapadanju in medsebojni pomoči z Rumunijo iz leta 1931. 3. Nenapadalni pakt z Rusijo iz leta 1934. 4. Svečana izjava angleške vlade, ki jo je podal ministrski predsednik Chamberlain v spodnji zbornici o jamstvih Anglije za neodvisnost Poljske. Ta izjava bo sedaj izpopolnjena s pogodbo o medsebojni pomoči za primer kakega napada ali ogrožanja poljske neodvisnosti. Slična pogodba se pripravljata tudi s Francijo. Končno dajejo tudi moskovska pogajanja Poljski gotova jamstva. Četudi bi prišlo sedaj v Moskvi do sklenitve nenapadalnega pakta med Nemčijo in Rusijo, bi se s tem ustvarilo med Rusijo in Nemčijo enako razmerje, kakor že obstoja med Rusijo in Poljsko. Razlika med sedanjim položajem Poljske in položajem Češkoslovaške v dobi septembrske krize je v glavnem v tem, da Češkoslovaška ni imela nobenega jamstva s strani Anglije, ki se je zaradi Chamberlainove politike dosledno branila prevzeti kakršnekoli obveznosti glede neodvisnosti Češkoslovaške. Sele po monakovski konferenci je Anglija bila pripravljena zajamčiti meje okrnele Češkoslovaške republike, toda do uresničenja tega jamstva sploh ni več prišlo. Nasprotno pa Poljska nima Rusije na svoji strani kot zaveznika, kakor jo je imela Češkoslovaška, marveč samo kot nevtraleca v smislu nenapadalnega pakta.

sti, da bo v kratkem sklenjena nenapadalna pogodba med Rusijo in Nemčijo. Stvarno pa se kljub tem vestem položaj zaenkrat še ni spremenil. Vojaška pogajanja med Francijo, Rusijo in Anglijo se mirno nadaljujejo. Poljske vlade nove vesti iz Berlina niso spravile iz ravnovesja. Poljska, kakor že znano, nikoli ni zahtevala aktivne pomoči Rusije za obrambo proti Nemčiji.

V poljskih političnih krogih smatrajo odločitev, da se sklene nemško-ruska nenapadalna pogodba, za novo potezo v »živčni vojni«. Obenem poudarjajo, da ima Poljska tudi sama že nenapadalno pogodbo z Rusijo in da z ozirom na to novi preokret ne spreminja stališča Poljske niti nasproti Rusiji niti nasproti Nemčiji.

Poljski problemi v nobeni zvezi s paktom

Pariz, 22. avg. br. Agencija Havas poroča. V merodajnih moskovskih krogih iz-

javljajo, da vprašanja, kakor so Gdansk, poljski koridor in slične nemške zahteve nimajo nobene zveze z nameravano sklenitvijo nenapadalnega pakta z Nemčijo. Rusija je Nemčiji že leta 1934 predlagala sklenitev takega pakta, toda takrat je Nemčija to odklonila in forsirala protikomunistični pakt, sedaj pa je sama ponudila Rusiji sklenitev nenapadalnega pakta.

Poslanik Lipski odletel iz Berlina v Varšavo

Varšava, 22. avgusta. AA. Poljski poslanik v Berlinu Lipski se je z letalom pripeljal iz Berlina. Zunanji minister Beck ga je takoj sprejel, za njim pa še francoskega poslanika Noela.

Gibanje poljskih čet

München, 22. avgusta. AA. (Stefani). Tisk objavlja obširna poročila o gibanju poljskih čet proti poljski meji, zlasti pa proti meji protektorata. V zvezi s tem poudarja »Münchner Zeitung«, da zaradi zbiranja poljskih čet napetost vse bolj narašča, in da je vznemirjenje vzdolj meje že doseglo stopnjo, ki predstavlja veliko nevarnost.

Generalni štabi v Moskvi nadaljujejo pogajanja

Moskva: Ni nobenega razloga za prekinitev vojaških razgovorov s Francijo in Anglijo

Moskva, 22. avg. br. V merodajnih ruskih krogih izjavljajo, da prihod Ribbentropa v Moskvo in sklenitev nenapadalnega pakta z Nemčijo nista nezdržljiva s nadaljevanjem angleško-francosko-ruskih vojaških pogajanj, ki streme, da se organizira fronta odpora proti vsakemu napadu. V tem pogledu se ni ničesar spremenilo, in ni nobenega vzroka, da bi se ta pogajanja prekinila. Francoski poslanik Naggyar je danes dopoldne obiskal angleškega poslanika Seeda, s katerim je imel v navzočnosti šefov angleške in francoske vojaške misije ter vojaških atašeev obeh poslaništev konferenco, na kateri so proučili položaj, ki je nastal po objavi poročil o nameravani sklenitvi nenapadalnega pakta med Nemčijo in Rusijo. Po tej kon-

ferenci sta oba poslanika v spremstvu šefov obeh vojaških misij obiskala Molotova in Vorošilova ter se pri tej priložnosti dogovorila, da se bodo pogajanja zastopnikov vseh treh generalnih štabov nemoteno nadaljevala.

London, 22. avgusta. AA. Reuter poroča iz Moskve: V dobro obveščenih ruskih krogih poudarjajo, da skorajšnja nemško-sovjetska nenapadalna pogodba ne bo omogočila morebitne trojne obrambne zveze med Veliko Britanijo, Francijo in Rusijo. Dobro poučeni opazovalci pripisujejo največji pomen temu naziranj, v katerem vidijo namen ruske vlade, da nadaljuje pogajanja s Francijo in Veliko Britanijo.

Sklicanje angleškega parlamenta

Chamberlain je sklical spodnjo zbornico za četrtek na izredno sejo

London, 22. avg. br. Angleški ožji kabinet je imel danes dopoldne sejo, ki je trajala tri in pol ure. Kakor se zatrjuje, je ministrski predsednik Chamberlain ob tej priliki predlagal, naj se skliče za četrtek parlament. Svoj predlog je utemeljil s položajem, ki je nastal po vestih iz Berlina o bližnji sklenitvi nenapadalne pogodbe med Rusijo in Nemčijo.

V popoldanskih urah so se razširile vesti, da bo angleška vlada še nocoj objavila posebno izjavo, v kateri bo napovedala izredno zasedanje parlamenta, ki naj bi razpravljalo o načrtu posebnega zakona za zaščito države in drugih ukrepov, ki se bodo nanašali na narodno obrambo in na prepoved izvoza nekaterih vrst blaga iz Anglije. Uradni krogi naglašajo, da napoved nenapadalne pogodbe Nemčije in Rusije v ničemer ni spremenila angleške zunanje politike. Stališče angleške vlade je popolnoma jasno. Dogodki bodo potrdili, da Anglija ne misli iti s poti, po kateri se je usmerila. Posebej pa naglašajo, da bo Anglija izpolnila vse svoje obveznosti, ki jih je sprejela glede na sedanji status quo v Evropi.

Se pred današnjo sejo kabineta sta imela ministrski predsednik Chamberlain in zunanji minister Halifax daljši razgovor

s stalnim državnim podtajnikom državnega ministrstva Aleksandrom Cadoganom in prvim zunanje-političnim svetovalcem angleške vlade sirom Robertom Vansittartom. Sestala sta se tudi z več ministri. Pri Chamberlainu je bil tudi podpredsednik opozicije delavske stranke Greenwood. Končno je bil v zunanjem ministrstvu tudi odpravnik nemškega poslanstva dr. Korb.

Seja francoske vlade

Pariz, 22. avg. br. Francoska vlada je imela nocoj sejo, ki je trajala poludru uro. O seji je bil izdan komuniké, ki pravi, da je vlada odobrila navodila za nadaljnjo diplomatsko akcijo, ki so bila takoj po seji razposlana francoskim poslanikom.

Po seji je imel ministrski predsednik Daladier daljši govor z vrhovnim poveljnikom francoske vojske generalom Gamelinom. Zunanji minister Bonnet je imel danes daljšo konferenco z ministrskim predsednikom, nato pa je po vrsti sprejel turškega, poljskega in rumunskega poslanika. Ameriški poslanik v Londonu Kenedy, ki se je zadnje dni mudil v Parizu, se je nocoj z letalom vrnil v London.

Poplah na Japonskem

Vojaški in politični krogi smatrajo, da bi bila s sklenitvijo nemško-ruske pogodbe ogrožena vsa akcija Japonske na Kitajskem

Toko, 22. avg. br. Japonske merodajne kroge je vest o nameravani sklenitvi nenapadnega pakta med Nemčijo in Rusijo zadela kakor strela z jasnega neba. Tokijska vlada ni bila niti iz Rima, niti iz Berlina informirana o pogajanjih, ki so se štirih mesece pred tem odvijali med Berlinom in Moskvo. Tudi japonski poslanik v Berlinu, general Ošima, ki se je najbolj zavzemal za pristop Japonske k nemško-italijanski vojaški zvezi, o vsem tem ni imel niti pojma. Za stvar je zvedel šele ponoči, ko so ga uradniki poslaništva, ki so sišli svest po radiu, zbudili. Takoj nato je bila v poslaništvu dolga konferenca vseh vodilnih uradnikov poslaništva, po kateri je bilo poslano japonski vladi dolgo šifrirano poročilo.

Takoj po sprejemu tega poročila je ministrski predsednik Hiranuma sklical izredno sejo vlade, pred katero je imel posvetovanja z zunanjim in vojnimi ministrom. Po seji vlade, ki je trajala tri in pol ure, je odšel ministrski predsednik Hiranuma v avdienco k mikadu, katerega je obvestil o najnovejših mednarodnih političnih dogodkih. V krogih japonske vlade ne prikrivajo razočaranja. Japonski poslanik v Berlinu je dobil brzojavni nalog, naj ne

mudoma zahteva od berlinske vlade pojasnila o dalekosežnosti nameravane pogodbe s Moskvo, zlasti pa naj zahteva pojasnila o tem, kakšno vrednost in pomen po vsem tem še sploh pripisuje nemška vlada protikomunističnemu paktu.

Listi najbolj zamerijo Nemčiji in Italiji, da v svojih namerah Japonske sploh nista obvestili in spravili na ta način Japonsko v docela nemogočo položaj. V trenutku, ko se je Japonska pripravljala na to, da pristopi k nemško-italijanski vojaški zvezi v domnevi, da se bo na ta način podkrepil protikomunistični pakt in ko je Japonska v skladu s to politiko do skrajnosti stopnjevala svojo protiangloško politiko, pa se je Nemčija pobotala z Rusijo in tako prepuštila Japonsko njeni usodi. S tem so, kakor naglašajo v japonskih vladnih krogih, uničili tudi vsi načrti, ki so bili sprejeti ob koncu preteklega meseca glede evropske politike Japonske po dolgotrajnih posvetovanjih z odobritvijo japonskega cesarja. Še bolj konsternirani kakor politični so japonski vojaški krogi, ki smatrajo, da je s tem ne samo ogrožena vsa akcija Japonske na Kitajskem, marveč je tudi Japonska sama neposredno prepuščena v plen Rusiji.

Odmev v evropskem tisku

Vseposvdo silno presenečenje in vsestransko presojanje zanimivega dogodka

London, 22. avg. z. Reakcija na nemško-ruski pakt je, v kolikor se ne upošteva izredno sklicanje parlamenta, v angleški javnosti dokaj neenotna. V okolici zunanjega ministrstva naglašajo, da ni nobene vzroka za kako vznemirjenje, ker se vojaška pogajanja v Moskvi nemoteno nadaljujejo. Prevladuje vtis, da so v merodajnih londonskih krogih to že pričakovali. Po dobrih informacijah ta pakt tudi ne bo tako dalekosežen kakor je bil rapalski pakt. Moskva si pridržuje za primer, da bi Nemčija napadla kak drugo državo, svobodne roke. Kljub vsemu temu pa delajo v londonskih diplomatskih krogih zelo mračne prognoze. Računajo s tem, da bi moglo priti do vojne s Poljsko, ki bi morala nato klicati na pomoč Anglijo in Francijo. Če ostane Rusija v tem primeru nevtralna, bi mogla imeti taka vojaška akcija nedogledne posledice. Mirovna fronta bi imela v tem primeru malo izgledov na uspeh.

Iz Pariza poročajo, da so bili v Franciji, ki ima še posebno tesne zveze z Rusijo, še bolj neugodno presenečenje. Postopanje Moskve prepisujejo v londonskih krogih bojzami Rusije pred Japonsko. Izgleda tudi, da bo Rusija v primeru evropske vojne ostati najprej samo gledalec in da bo intervenirala šele potem, ko se bosta oba nasprotnika že izčrpala. Tako da bo mogla odločiti vsako evropsko vojno v svojo korist. Vsekakor čakajo tako v Parizu kakor v Londonu na podrobna pojasnila iz Moskve.

Iz dobro informiranih krogov se zve, da sta Bonnet in Halifax danes izrečno sporočila poljskemu zunanjemu ministru, da Anglija in Francija tudi v novo nastalem položaju nista izpremenili svojega stališča ter da bosta do kraja izvršili vse svoje obveznosti do Poljske. V Parizu ne izključujejo, možnosti, da bo Hitler najprej še počakal, da se pokaže kakšen vpliv bo imela sklenitev te pogodbe v Varšavi, nato pa bo postavil poljski ultimativne zahteve s kratkim rokom.

London, 22. avg. AA. Reuterjev dopisnik iz Rima poroča, da v krogih tamkajšnjega sovjetskega veleposlaništva izjavljajo, da bo tudi v rusko-nemško pogodbo vnešena določba, kakršna je v rusko-poljskem paktu, to je določba, da obveznost enega podpisnika te pogodbe avtomatično preneha, če bi drugi podpisnik napadel kak tretjo državo. Za primer neizpolnjenega napada na kako državo-podpisnico, bo druga podpisnica ostala nevtralna.

London, 22. avg. br. Tukajšnji diplomatski krogi se nocoj vse bolj nagibajo k naziranju, da sklenitev nenapadnega pakta ne pomeni povečanja vojne nevarnosti, marveč prej njeno odgoditev. Po poročilih iz Berlina Nemčija ne bo pričela nobene akcije, predno ta pakt ne bo podpisan in uveljavljen. V londonskih krogih pripisujejo tem vestem veliko važnost, ker je verjetno, da se bodo pogajanja Ribbentropa v Moskvi vsekakor precej zavlekla. Urad-

smatra, da je to dokaz strogo realistične politike Berlina in Moskve. Politiki zapadnih velesil je bil s tem zadan smrtni udarec. Moskva je pravilno razumela duh osi Rim - Berlin, ki je vsekozi konstruktiven. Tako Italija in Nemčija, kakor Rusija hočejo raje imeti mir, kakor pa, da bi postale žrtve Anglije in Francije. »Giornale d'Italia« ugotavlja, da Rusija sedaj ne bo več sodelovala v nobeni akciji proti Nemčiji. Nemško-ruski nenapadalni pakt predstavlja izpopolnitev sistema fašistične Italije, ki je prva že leta 1924 priznala Rusijo ter leta 1933. sklenila z Moskvo prijateljsko in nenapadno pogodbo, ki je bila nato februarja 1939 še izpopolnjena z novo trgovinsko pogodbo. Končno list ugotavlja, da je prišlo do sklenitve nenapadnega pakta med Nemčijo in Rusijo na nasvet Italije.

Rim 22. avgusta. AA. (Stefani) »Giornale d'Italia« objavlja članek svojega ravnatelja Gayde o skorajšnjem podpisu nemško-ruske nenapadalne pogodbe. Gayda med drugim pravi, da sta se Francija in Anglija prizadevali cele štiri mesece, da bi spravili Rusijo v svoj obkoljevalni sistem. Nemčiji se je posrečilo narediti konec temu položaju, in bo zdaj Moskva namesto s Francijo in Anglijo sklenila pakt z Nemčijo. Poljska je zdaj izolirana. Francija in Anglija sta pri tem, ko sta dali Poljski svoja jamstva, računali s sodelovanjem Rusije. Zdaj morata ti dve državi gledati na to, kako bosta izvršili svoje obveznosti z lastnimi sredstvi. Vsekakor nemško-ruska pogodba ne brani Rusiji, da bi sklepala sporazume tudi z drugimi državami, toda na drugi strani izključuje sporazume, ki bi bili naperjeni proti Nemčiji. Novi položaj ne more ostati brez posledice za Poljsko, ki se je dala zapeljati slabim nasvetom namišljenih prijateljev. Novi položaj bo imel svoje posledice tudi na področju vzhodnega dela Sredozemskega morja, kjer so se posebno opazili vplivi držav, ki so delale na obkoljevanje. V zaključku svojega članka Gayda pravi, da se lahko mirne duše reče, da je politika obkoljevanja doživela polom.

Rim, 22. avg. AA. (Stefani) Italijanski listi poudarjajo, da nemško-ruski sporazum ne obvezuje in ne omejuje nikogar glede ideoloških pojmov, na katere nima pakt nobenega vpliva. Italijani se ne vmešavajo v notranjo politiko Rusije, vendar pa cenijo njeno zunanjo politiko.

V Nemčiji

Berlin, 22. avgusta. br. V tukajšnjih dobro informiranih krogih se doznava, da so bila vsa važna vprašanja v zvezi z nameravano sklenitvijo nenapadnega pakta z Rusijo razčiščena že po diplomatski poti. Razgovori so se vodili v najstrožji tajnosti in so spriči obojestranske prisrčnosti in zaupanja omogočili sporazum. Fakti so sklenjen in podpisan neposredno po prihodu zunanjega ministra Ribbentropa v Moskvo. S tem bodo obnovljeni med Nemčijo in Rusijo tradicionalni odnosaji, ki so stoletja obeleževali zgodovino Nemčije in Rusije.

Berlin, 22. avgusta. AA. (Reuter) Vest o pogajanjih za sklenitev nenapadnega dogovora med Nemčijo in Rusijo so v nemških in tujih krogih sprejeli s presenečenjem. V tem vidijo nemški udarec na prizadevanje Velike Britanije, da pridobi Rusijo za angleško-francosko obkoljevalno politiko. V istih krogih poudarjajo, da je sorazmerno nagla sklenitev nemško-ruskega trgovinskega dogovora končala napetost, ki že dolgo obstoji med obema državama. Nenapadalni pakt bo nedvomno pomagal razčistiti položaj Reuter je zvedel, da so se uvodna pogajanja med Berlinom in Moskvo vršila vsitric z angleško-francosko-ruskimi razgovori. V nemških krogih so zaradi tega novega evropskega dogodka skrajno optimistični. Listi priobčujejo komuniké nemške vlade na prvi strani, vendar pa danes še ne priobčujejo komentarjev, ker so vest dobili pozno ponoči.

Na Madžarskem

Budimpešta, 22. avg. br. Madžarski merodajni krogi so glede nemško-ruskega pakta dokaj rezervirani. Listi pa objavljajo prve vesti pod naslovi, ki kažejo, da pričakujejo v Budimpešti po sklenitvi tega pakta popuščanje sedanje mednarodne napetosti v Evropi. Kljub temu domnevajo, da pomeni ta sporazum med Berlinom in Moskvo hud udarec za politiko obeh zapadnih velesil. Z največjim zanimanjem pričakujejo v merodajnih madžarskih krogih, kako stališče bo k temu spremenjenemu položaju zavzela Italija.

Na Kitajskem

Sanghaj, 22. avgusta. AA. (Reuter) Kitajski krogi so sprejeli vest o pripravljajočem se nenapadnem paktu med Berlinom in Moskvo optimistično, ker upajo, da bo Nemčija zdaj manj podpirala Japonsko, in da se bo zdaj v Evropi bolj čutil vpliv Rusije v protijaponskem smislu. Japonski krogi v nasprotju s tem trde, da bi na podlagi pakta nastopilo zblitvanje med Rusijo in vsemi državami trikotnika Berlin - Rim - Toko.

Nemške vojaške priprave

V Nemčiji že nad 2 milijona vojakov pod orožjem

London, 22. avg. br. Agencija Reuter objavlja nocoj nove vesti o pospešenih nemških vojaških pripravah in zatrjuje, da sta v Nemčiji mobilizirana že dobra dva milijona ljudi. Pričela se je tudi že koncentracija nemške vojske na raznih krajih. V pretekli noči je zapustilo Berlin mnogo bataljonov vojsk, v izpraznjenih vojašnicah pa so se takoj nastanila nove čete.

V Vzhodni Prusiji so bili mobilizirani skoraj že vsi vojaški obvezniki. Vojaške oblasti so tam zasedle že tudi vsa vozila in konje. Tudi na Češkem se nemška vojska naglo koncentrirala. Veliki oddelki vojske se zbirajo v Moravski Ostravi. Češke oblasti so bile pozvane, da takoj stavijo vojaškim oblastem na razpolago seznam garaž za 5000 vojaških avtomobilov. Na čeških letališčih se koncentrirajo številna nemška vojna letala. Praško letališče je strogo zastraženo. Oblasti pripravljajo nadalje ukrep, po katerem bodo vsi Čehi od 20. do 45. leta starosti vpoklicani v delovno službo.

V Gdansku so se vojaške priprave silno pospešile. Na letališču na gdanskem ozemlju prihaja vedno več letal iz Vzhodne Prusije in Pomorjanske. Avtobusni promet je

Optimizem v Zagrebu

Zagreb, 22. avg. d. Danes v Zagrebu ni bilo nobenih posebnih dogodkov in posvetovanj. Večerni listi beležijo m. dr. »Jutrove« informacije o stanju pogajanj. Vse oči so uprte na Bled, kjer se vršijo odločilna posvetovanja. Merodajni zagrebški krogi so zelo rezervirani in ne dajejo nobenih informacij. To je tudi razumljivo, ker so pogajanja sicer stvarno končana, a formalno niso zaključena. To bo še le v trenutku, ko bo izrečen pristaneč vseh faktorjev. V Zagrebu se govori, da se bo v najkrajšem času podal tudi dr. Maček na Bled k zaključnemu razgovoru.

Obseg vprašanj, ki so v zvezi z zagrebškim sporazumom, se da razdeliti v tri kategorije. Prvo je hrvatsko vprašanje v ožjem pomenu te besede. Tu gre za obseg in za kompetence nove hrvatske edine. Drugo je vprašanje neposredne udeležbe HSS odosno SDK pri izvrševanju zagreb-

škega dogovora. Gre torej za vprašanje nove vladne kombinacije, ki je z rešitvijo samega sporazuma v logični in neposredni zvezi. Tretje je vprašanje splošne državne politike, ki se postavlja z udeležbo SDK pri vodstvu države. V tem oziru je program dr. Mačka splošno znan in treba je smatrati, da insistira, da se nekatere točke tega programa tudi praktično pričnejo izvajati. Ve se, da gre tu predvsem za narodno skupščino, za novi volilni zakon in za neke garancije glede tiskovne svobode.

Tudi danes prevladuje v tukajšnjih krogih optimizem in vlada prepričanje, da bo odločitev padla še ta teden. Raznašajo se razne osebne kombinacije, ki pa so v glavnem res le kombinacije, akoravno je seveda krog osebnosti, ki pridejo v poštev, splošno znan.

Z banjaluške učiteljske skupščine

Razgiban dan — Ostra debata — Pri volitvah je dobila Dimnikova lista ogromno večino

Banjaluka, 21. avgusta. Današnji dan učiteljske skupščine je bil zelo razgiban. Zaradi izvestnih formalnih težkoč je prišlo celo do eksodusov večine delegatov savske in primorske banovine. Z načelnega stališča so hrvatski delegati povsem nepričakovano sklenili zahtevati, naj bo letos za predsednika JUU izvoljen Hrvat. Pri tem so poudarjali, da s tem niti najmanj nočejo nastopiti proti osebi sedanjega predsednika Dimnika, ki uživa njegovo polno zaupanje. Svoje načelno stališče so hoteli pojasniti v trenutku, ko je bilo v smislu tozadevnega strogega predpisa pravilnika glasovanje o vloženih kandidatih listah že odprto. Predsedujoči podpredsednik Dimitrijević zato ni mogel dati besede delegatu Mariniću. Predsedniku zagrebške sekcije. To formalno pravilno stališče je hrvatske delegate ogorčilo in so v znak protesta zapustili dvorano.

Do burnega incidenta je prišlo med dopoldanskim razpravo, ko je dobil besedo voditelj organizacije učiteljev JRZ Stamenković.

Posamezni delegati hitijo k predsedništvu in zahtevajo, da se Stamenković odvzame besedo.

Zaman je predsedništvo poskušalo miriti. Preostalo je le, da je dalo izpraznjeni galeriji, in je ker je že itak bilo opoldne, sejo prekinilo.

Posebno globok vtis v razpravi so napravila izjavljanja predsednika ljubljanske sekcije JUU g. Metoda Kumelja, ki je opisal posebne razmere in težkoče, v katerih živi danes slovensko učiteljstvo.

Popoldne so se pričele volitve. Kakor je bilo že poročano, so bile vlozene tri liste. Prva z nosilcem Dimnikom kot predsednikom ter gg. Kranjčevićem (Hrvat) in Dimitrijevićem (Srbom) kot podpredsednikoma. Drugo listo so izročili pristaji učiteljske organizacije JRZ, ki nastopa pod imenom »Novega učiteljskega pokreta« z učiteljem Jugočevićem, tretjo pa mlajši učitelji radikalnejše usmeritve z nosilcem Rakićem. Predno se je pričelo glasovanje, so podali nekateri kandidati svoje izjave ter je med drugimi izjavil dosedanj prvi podpredsednik Kranjčević, da ne more kandidirati, ker zahtevajo Hrvati letos mesto predsednika in prvega podpredsednika. Seja je bila prekinjena in je sledilo posvetovanje delegatov, ki niso mogli sprejeti v zadnjem trenutku iznežene zahteve g. Kranjčevića, nakoč so delegati iz savske banovine izjavili, da se volitev ne bodo udeležili. Delegati iz Slovenije so izrazili svoje simpatije Hrvatom, ali so bili mišljenja, da v zadnjem trenutku spremembe v kandidaturah niso mogoče, ker bi mogle dovesti do zapletljivega ter s tem ogrožiti predpisani potek volitev. Pri zopetni otvoritvi skupščine je prišlo do uvodoma opisanega eksodusu hrvatskih delegatov.

Rezultat volitev je bil sledeči: oficialna lista g. Dimnika je dobila 240 glasov in 7 mandatov v ožjem odboru. lista JRZ g. Jugočevića 48 glasov in 1 mandat, lista g. Rakića 41 glasov in 1 mandat. V nadzornem odboru je pripadlo vseh 5 mandatov večinski listi.

Po volitvah se je nadaljevala debata o raznih poročilih, ki je trajala pozno v noč.

Ivan Dimnik

zopet predsednik

Banjaluka, 22. avg. p. Kongres JUU je trajal snoči do polnoči. Razprava o poslovnih vprašanjih je bila mestoma precej burna. Ob zaključku je bila sprejeta resolucija, ki pravi da so vsa prizadevanja organizacije usmerjena v korist učiteljstva in

naroda. Organizacija sloni na načelih profesionalne demokracije in njeno delovanje se razvija izključno v stanovskem okviru. Organizacija smatra svoj obstanek za vrhovni imperativ, od katerega ne bo nikoli odstopila. Kongres obsoja vse one, ki so hoteli zaustaviti njegovo delo in vobče svobodno delo v organizaciji. Nadaljnja resolucija obsega celo vrsto posebnih zahtev učiteljstva.

Včeraj so se vršile tudi volitve in takoj po zaključku kongresa se je novi upravni odbor konstituiral. Za predsednika je bil izvoljen Ivan Dimnik, za prvega podpredsednika Todor Dimitrijević, za drugega Petar Madžarać, za tajnika Milenko Lazić, za upravitelja doma Josip Pečej, za tajnika za stike z inozemstvom pa Danilo Milanović. Glavni odbor je o svoji prvi redni seji izdal komuniké, v katerem poroča, da so se volitve na kongresu udeležile tri skupine in da je skupina, ki zastopa čiste stanovske smernice, dobila 240 glasov, druga skupina 48, tretja pa 41 glasov. Prva skupina je dobila malone vsa mesta v vseh odborih, druga in tretja pa sta dobili po enega zastopnika v izvršnem in strokovnem odboru. Komuniké govori tudi o stališču do Hrvatov. Organizacija je kazala zmerom popolno razumevanje za hrvatske želje, ni pa mogla ugoditi zahtevi po predsedstvu, ker stoji na stališču, da predsedniško mesto ni vezano na narodnost in da se taka vprašanja v organizaciji tudi niso nikoli postavljala. S tem pa se tudi nikomur ni oredka enakopravnost.

Kongresisti so bili danes na izletih po banjaluški okolici. Obiskali so Jajce, trapistovski samostan in druge pomembnejše kraje. Nocoj so se razšli.

Beležke

Duhovna mobilizacija našega naroda

»Sokolski glasnik« objavlja uvodnik o potrebi pripravljenosti naroda in sokolstvu v teh resnih časih. »Naš narod je bil sigurno vedno med prvimi na svetu, kadar je bilo treba braniti državo in neodvisnost. Nikdar ni mislil na napad, bil pa je vedno pripravljen na obrambo. Mi smo povsem brez krivice za sedanje težko stanje v svetu. Zato gledamo z največjim zaupanjem v bodočnost. Mi ne želimo nikomur slabega in pričakujemo zato tudi od drugih, da nas puste v miru. Grdo pa bi se zmojiti slehernik, ki bi mislil, da smo zato platižlivi. Jugoslovanski narod je vsak trenutek pripravljen zastaviti vse svoje sile v obrambo svoje suverenosti in nedotakljivosti poslednjega pednja jugoslovanske zemlje. Nacionalni in državni ponos nista danes izraza romantike, nego sta istovetna z najbolj realnimi življenjskimi interesi naroda in države. Sokolstvo se tega dobro zaveda in smatra, da je zato danes njegova prvenstvena naloga gojiti narodni ponos in krepiti borbena duha. V času, ko se drugi narodi že zbirajo pod svojimi zastavami, je nastopil tudi poslednji trenutek za duhovno mobilizacijo jugoslovanskega naroda.«

Po sporazumu

Vseučiliški profesor dr. Mihajlo Ilić, ki sodeluje v komisiji strokovnjakov za razpravo pravne strani sporazuma med gosp. Cvetkovićem in dr. Mačkom, objavlja v svojem polmesecniku »Napred« uvodnik »Po sporazumu«, v katerem pravi med drugim: »Ko bo naša skupna država po sklenitvi sporazuma urejena na načelu »vsakemu svoje«, ne bo več prilike, da celota tlači posamezne dele, ali pa posamezni deli ovirajo razmah celote. Sporazum bo ustvaril ravnotežje in skladnost med celoto in posameznimi deli. Na ta način bo nastopil namesto dosedanjega procesa razedinjanja, postopek zedinjevanja, osnovan na ustvarjanju in jačanju skupne zavesti kot najbolj sigurnega temelja za državno edinstvo. Poleg tega bo omogočilo okrepitev občutka skupnosti edinstvo narodne obrambe in edinstvo gospodarskega življenja. To sta dve dejstvi, o pomenu kojih ni potrebno še posebej izgubljeni besed. Poleg edinstvene narodne obrambe in edinstvenega gospodarskega življenja mora biti kot tretji činitelj moralnega edinstva tudi naša šola in naj bo potem kakorkoli že organizirana in v katerihkoli rokah. Naša šola mora biti tudi v bodoče prežeta duha solidarnosti in moralnega edinstva države, moralno edinstvo države pa bo mogoče ustvariti šele takrat, ko se bodo sporazumno rešili državno-pravni problemi in za njimi vsa politična in socialna vprašanja, ki čakajo že tako dolgo na svojo ureditev.«

Vremenska napoved

Zemunska: Pretežno vedro, mirno in bržkone brez dežja. Jutranja megla v dolinah in kotanjah.

Dunajska: Naraščanje oblačnosti, zlasti na zapadu, sicer pa toplo in brez padavin.

Dr. P. St.

Domače vesti

* **Jugoslovanski izseljenci v Buenos Airesu** so na slovesen način proslavili 550 letnico vidovdanske bitke. Ob tej priložnosti je bilo slavnostno polaganje temeljnega kamna za velik reprezentativen »Jugoslovanski dom«, v katerem se bodo shajali naši izseljenci k svojim društvenim in družabnim prireditvam. Polaganje temeljnega kamna je bil izredno veliki dogodek v Buenos Airesu g. dr. Izidor Cankar in gospa Ana Popovičeva. Svečanosti je prisostvovala velika množica naših izseljencev, predstavnikov vseh društev in društvenih zastavami pa tudi veliko drugega občinstva. Temeljni kamen za »Jugoslovanski dom« je bil ovit z jugoslovansko in argentinsko državno zastavo ter izdobil za spominske listine, ki so bile položene v temeljni kamen. Ob priložnosti polaganja temeljnega kamna je bilo izrečeno mnogo govorov. Predvsem je govoril predsednik Društva za postavitev »Jugoslovanskega doma« arhitekt Viktor Sulčić, dalje botrica Ana Popovičeva in v boju naš poslanik v Buenos Airesu dr. Izidor Cankar, ki je ob tej priložnosti izrazil željo, naj bo »Jugoslovanski dom« za našo kolonijo v Argentini središče vsega kulturnega in socialnega življenja in naj služi za napredek našim izseljencem v narodni slogi. Svoj govor je minister dr. Izidor Cankar zaključil z željo, naj bo novi dom v korist vseh jugoslovanskih izseljencev v republiki Argentini in v ponos naši ljubljani domovini kraljevini Jugoslaviji.

Dolgo ostati na soncu in hitro porjaveti!

Tedaj je potrebno ULTRA-OLJE NIVEA s pojačano močjo zaštite pred svetlobo. ULTRA-OLJE NIVEA upije opekline povzročujoče sončne žarke in propuša le tiste, ki porjave kožo.

* **Zapuščina bogataša dr. Gedeona Dundjerskega.** Pri sresnem sodišču v Novem Sadu so odprli oporoko znanega vojvodinskega veleposestnika dr. Gedeona Dundjerskega, ki je 13. julija umrl v Budimpešti. Za oporoko je vladalo veliko zanimanje, ker so se takoj po smrti širile različne vesti o njeni vsebini. Bogastvo družine Dundjerskih je znano po vsej Evropi. Oče pokojnega Gedeona, Laza Dundjerski, ki je bil po očetu dedoval razne, roma skromno posestvo, je v nekaj desetletjih spravil v svojo posest 35.000 orolov prvostopne bačke zemlje, zgradil je nekaj tovarn in nakupil deset palač na Dunaju in v Budimpešti. Gedeon je po očetu dedoval okrog 11.000 orolov, 10 tovarn in cele šope različnih delnic. Z agrarno reformo so mu odvzeli 4000 orolov. Gedeon Dundjerski si je uredil eno izmed najbolj znanih zrebčarn in konjušnic, imel je dve pivovarni, več mlinov in predmestje je bil med drugim ustanovitelj tovarne letal »Ikarus« v Zemunu in tovarne motorjev v Rakovici. Zapustil je svoji soprogi Dorji, rojeni Vlahovičevi, ki je dvorna dama, užitek znane glavnice. Ostalim sorodnikom je zapustil manjšo legat po več sto tisoč dinarjev. Tudi raznim dobrodelnim društvom je zapustil lepe namembe. Svoj park v Čibu je izročil javnosti in naročil, da se mora prej urediti po vzoru najlepših parkov v tujini. Zapustil je večjo vsoto, da se ustanovi sirotišnica, kamor se bodo poleg zapuščenih otrok lahko zatekali tudi obnemogli starši. Sirotišnica in hiralnica bo imenovana po njegovem očetu Lazarju. Naposled je dr. Dundjerski izrekel v oporoki željo, da ga pokopajo v Čibu, kjer je preživel svoja mlada leta.

* **Rezervne oficerje obveščamo,** da se sprejemajo prijave za petdnevne prostovoljne vežbe le do 29. avgusta t. l. Vožnja brezplačna, hrana in stanovanje istotako. Prijavitelj se ustno ali pisмено pri pristojnih pododborih v Ljubljani, Celju, Mariboru ali Ptuj. — Za potovanje na svečanosti 6. septembra v Beograd in 7. septembra na Oplenac in Avalo je odobrena brezplačna voznina. Predsedništvo ministrskega sveta je odobrilo državnim in samoupravnim uradnikom od 5. do 8. septembra dopust. Rok prijav se zaključuje 29. avgusta. Rezervni oficerji, ki se ne sili so javili, naj to store pri svojih pododborih, ker številu udeležencev ni omejeno.

* **Poročila.** Poročila sta se gđ. Darinka Grivčeva, hči ugledega in splošno priljubljenega sokolskega delavca g. Jakoba Grivca, gostilničarja iz Ormoža, in g. Dimitrije Roganovič, prometni uradnik na železniški postaji v Ormožu, črnogorski rojak iz Nikšića. Čestitamo!

* **Kaj pa SHS?** Nedavno smo čitali v »Slovenec« pod naslovom »Zadnji ostanki Avstrije izgizajo, da Nemčija na obmejnih kamnih vzdolj vse severne meje odstranjuje zadnji spomin na bivšo Avstrijo s tem, da kamnoseki izklesajo črke »O« ter vklešejo »D«. Tako očisti mejniki pa imajo na drugi strani še vedno vklesane črke SHS. Koliko bi neki bilo stroškov za naše kamnoseke?

* **Za smotnejšo pozornost rudarskim revirjem.** Uredništvo ponedeljskega »Jutra« posevča od časa do časa nekaj prostora dogodkom in problemom, ki se tičejo posameznih predelov naše ožje domovine. Tako bo prihodnja številka lista, ki izide v ponedeljek 28. t. m., namenjena v dobrem delu dejanju in nehanju naših revirjev (Trbovlje — Hrastnik — Zagorje). Že doslej se je nabralo veliko zanimivega gradiva iz preteklosti in sedanjosti teh krajev, da list ne bo vreden zanimanja samo v revirjih, temveč da ga bodo z užitkom brali vsi prijatelji »Jutra« v Sloveniji in še onkraj njenih meja. Zaradi tega se ta številka ponedeljskega »Jutra« še sama po sebi priporoča kot inercialni organ, zlasti še, ker ponedeljsko »Jutro« nudi ogle, ševalcem izredno ugodne pogoje.

* **Srednješolski internat v Akademskem kolegiju v Ljubljani** sprejema za šolsko leto 1939/40 dijake od 5. do 8. razreda srednjih šol, kakor tudi dijake strokovnih šol. Gojenci imajo popolno skrb, štirinast dnevno zdravo in tečno hrano, strogo nadzorstvo in vestno vodstvo. Pri učenju pomagata dva prefekta. Mesečni prispevek znaša 600 din. Prošnje za vpis prejme vlagatelj pri ravnatelju Akademskega kolegija, Ljubljana, Kolodvorska 22, kjer se na željo dobe podrobne informacije in prospekti.

* **Vse planinske postojanke SPD** so se oskrbovale. Planinci izrabite sedanje lepo vreme in posetite naše planine še pred pričetkom novega šolskega leta, ko se bo mladina morala zopet prijeti učenja. V planinah si nabereite največ moči za svoje delo in službo.

* **Vpisovanje v enoletno državno priznano trgovsko učilišče »Christofor učni zavod« — s pravico javnosti — Ljubljana, Domobranska cesta št. 15** se vrši dnevno dopoldne in popoldne. Šolska izvestja in novi ilustrirani prospekti brezplačno na razpolago pisмено ali osebno. — **Največji in najmodernejši zavod te vrste v državi. Novo šolsko poslopje!** Edinstvena strojepisnica s 50 pisalnimi in računskimi stroji. Zavod je potrjen od ministrstva, ima pravico javnosti (veljavnost izpričeval, rodbinske doklade, železniške karte). Šolnina zmerna. Zahtevajte prospekt!

* **Vožnja po morju** je cenejša za one, ki obiščejo jesenski ljubljanski velesejem od 2. do 11. septembra. Jadranska plovidba in Dubrovačka parobrodsko plovidba sta dovolili potovanje v višjem razredu s karto nižjega razreda. Zetska plovidba pa je dovolila 50% popusta. Te ugodnosti na parobrodih veljajo na podlagi velesejemске legitimacije, ki se dobe pri potniških uradih in kopališčnih poverjenstvih po vsem Primorju in na otokih, od 28. avgusta do 9. septembra, za povratek od 4. do 19. septembra, na parnikih Zetske plovidbe pa od 20. avgusta do 11. septembra, oziroma povratek od 2. do 20. septembra.

* **Maturantke** sošolke ljubljanskega učiteljskega leta 1919. se sestanejo k dvajsetletnici mature v ponedeljek 28. t. m. ob 3 popoldne v kavarni Emoni. Milena Žun.

so sodili, da se nanaša to na Franca Koširja, župana občine Črni vrh, ki ima trgovino in gostilno. V resnici pa se to nanaša na nekoga drugega Koširja. Župan France Košir na Črnem vrhu nima s to afero nikake zveze.

* **Kdor ima lastni potni list,** se še lahko prijavi za izlet v Dolomite od 26. do 30. avgusta v izletni pisarni M. Okorn, Ljubljana, Franciskanska ulica, telefon 22.50.

* **Lastna sina sta ubila očeta.** V banatski občini Jankovemu mostu se je v nedeljo zvečer zgodil krvav zločin. 39letnega kmetovalca Zarka Graniča sta ubila njegova dva lastna sina. Zarko Granič je bil premožen kmet, ki pa je zadnje čase preveč popival. V soboto zvečer je pobral 2000 din in se podal popivati v Petrovgrad. V nedeljo je korakal še po Begeju. Ko se je proti večeru vrnil domov, sta ga sina Življon in Zlatomir klicala na odgovor. Ko ju je hotel oče preprečiti, sta planila naden in ga dotokla. Granič je umrl na prevozu v bolnišnico, sinova pa sta se javila orožnikom.

Sporazum brez volitev

* **Razbojništvo sredi Osljeka.** V nedeljo zvečer je 45letna Fanika Krausova, blagajničarka zvoznega kina »Royal« v Osljeku ponesla domov na stanovanje dve torbici s 4500 din inkasa. Nasproti zgradbi okrožnega sodišča sta pred njo skočila dva mladeniča, ki pograbilata za vrat in jo hotela pobiti na tla. Iztrgala sta ji obe torbi in pobegnili. Opazil pa ju je sodni paznik Ivan Lipovčak, ki je takoj hitel na pomoč in je vlovil 18letnega železolarja Josipa Opermana, medtem ko je 18letni Milan Puhalo pobegnil. Vendar so ga vlovili še v teku noči. Našli so tudi obe torbi. Ker je Puhalo sin boljših staršev, je razbojništvo obeh mladih gangstrov vzbudivilo v Osljeku precejšnjo senzacijo.

Iz Ljubliane

u— **Senzacija...** »Jutro« je v svoji večerajšnji drugi izdaji, ki pa jo je prejelo tudi še znatno število naročnikov izven Ljubliane, objavilo kratko vest o nenapadnem paktu Nemčije z Rusijo. Učinek kratkih peterih vrstic je bil močan, vprav senzacionalen. V teku dneva je potem spet venomer brnel redakcijski telefon in Ljubljancem so napeto pričakovali potrditve te vesti in podrobnejših informacij, ki jih je prinesel »Slovenski narod« v dveh zaporednih izdajah. Po ulicah in kavarnah je bilo mnogo ugibanja in razmotrivanja nadaljnjega političnega razvoja v Evropi. Ljudje so se spet vrnili k priložnemu radu. Značilna je primerjava z lanskim letom. Lani osorej je vse tičalo noč in dan pri aparatih in napeto sledilo razpletu dogodkov na Češkoslovaškem. V teku leta pa so se živci okrepili in zadnji čas je nastala že pravcata apatija, dokler ni zdaj nastopil nov presenetljiv preokret. Vse kaže, da se spet obnavlja perioda najpovprežnejšega zasledovanja časopisnih poročil in prisluskovanja radijskim vestem z vseh koncev sveta.

Foto-aparati
Samo kvalitetna dela za amaterje.

Aparati za povečanje in projekcijo po najnižjih cenah.

DROGERIJA IVAN KANC
LJUBLJANA
Nebotičnik

u— **Slovenski rudarji iz Francije** na obisku v domovini. Večraj dopoldne ob 10.30 se je pripeljalo iz Francije v Ljubljano 160 slovenskih rudarjev s svojimi družinski člani. Stoj jih je iz Merlebacha, ostali so iz Severne Francije. Odrinili so skupno iz Beninga v ponedeljek ob 10.30 dopoldne in so se vozili v štirih posebnih vagonih. Vožnja je potekla prav zadovoljivo. Na kolodvoru v Ljubljani so bili okrašeni z nageljčki. Zdj se razidejo na svoje domove po Sloveniji, čez tri tedne pa se spet vrnejo v francoske revirje. Z življenjem v Franciji se prav pohvalijo. V ondotnih rudnikih zaslužijo kopac po 50 do 70 frankov na šurni delovnici. Stanovanja so čedna in cenena, živila pa so v izobilju na razpolago. O kaki napetosti v Franciji ni govora, razpoloženje je povsem mirno.

Izplača se Vam naročiti filme iz Ljubliane

ker so najcenejši in poslali iste v razvijanje, ker Vam izgotovimo slike, še isti dan ko prejmemo — odposlujemo. Poizkusite enkrat — postanete prav gotovo naš stalni odjemalec.

Imamo na zalogi filme najnovejše emulzije do 1. 1941.

Razvijamo in kopiramo priznano prvostopno! Naš ček. račun št. 13-285. Naša tel. št. 25-66 in 25-67. — Se priporoča

Foto Tourist — Lojze Šmuc
LJUBLJANA — ALEKSANDROVA C. 8.

u— **Zadnji pot gimnazijskega ravnatelja g. Jakoba Zupančiča** je večraj popoldne počastila velika množica pokojnikovih znancev, prijateljev, bivših tovarišev in sošolcev. Na krsto, ki je počivala v mrtvašnici na Vidovdanski cesti, je bilo položenih mnogo lepih vencev in šopkov, ki so najlepše pričevali o priljubljenosti pokojnega dobrega vzgojitelja. Pogrebne obrede so opravili trije duhovni, nakar se je dolgi žalni sprevod tiho pomikal proti Sv. Križu, kjer bo ravnatelj Jakob Zupančič po uspeha polnem življenju užival za sluzni pokoj.

u— **Dekliški internat Franje Tavčarjeve** javlja, da ima še nekaj praznih mest. Prospekti na razpolago. Bleiweisova 5. parter.

u— **Blockirajte stroje in aparate!** V nekaterih predelih Ljubliane je še vrsta strojev in aparatov, ki povzročajo poslušalcem rada hude nepravilnosti. Tako se nam zlasti pritožujejo poslušalci radia na Mirju in v Trnovem, da prejemanje močno moti telefonska napeljava ter različni stroji na Obrtni šoli in v elektrotehniškem inštitutu. Prizadeži so posebno lastniki velikih radijskih aparatov, ki jim je onemogočen celotni prejem po ultrakratkih valovih. Pravijo, da bi radi sami prispevali tisti malenkostni znesek za blokiranje, samo da bi se enkrat bil napravljen red in da bi ne bilo večnih motenj in večnega prekinjanja. Slično kakor na Mirju, je tudi v nekaterih delih dvorskega okraja in na Starem trgu. Naprosimo pristojne čimtelje, da napravijo red čim prej, vsaj še pred zimo ali pred — vojno...

FILM ZA LJUDI NAJFINEJŠEGA OKUSA! 2e ime nositeljice glavne vloge: **FLIRT** Delo velikega režiserja, slavnega najslavnejša ameriška tragedkinja, oboževana po nepozabnih filmih: »Romeo in kakor Greta Garbo, jamči za prvostven film. Julia«, »Dama s kamelijami« itd. ki naj si ga ogledajo vsi — ki hočejo videti Danes premiera ob 16., 19. in 21. prekrasen film. — **KINO UNION, tel. 22-21**

u— **Vreme, policija in bolnišnica.** Spet je bil večeraj eden izmed lepih avgustovskih dni. Le opoldne je pritiskala mučna sopolnara, vili se je kratek nalič, popoldne pa se je spet zjasnilo. Ljubljanski policiji je minil dan brez vsakršnih aretacij ali drugih gododivščin, v katere bi morala poseči roka pravice. Nobenih ukradenih aktovk, koles, obleke ali denarja. Tako so si izjemoma tudi »kriminalisti« privoščili dan počitka. Toliko več pa je bilo prometa v bolnišnici, kamor so pripeljali v teku večerajšnjega dne kar štiri ponesrečence. Franc Lukančič, dvanajstletni pastir v Zaplanah pri Vršču je našel na paši staro patrono še iz časov vojne. Ko si jo je hotel temeljito ogledati, je patrona eksplodirala in deček je dobil hujše poškodbe na roki in prsih. — Nesreča je imopim vsem starem in delodajalcem, ki omajno pastirje, naj jih posvare pred takimi najdbami, ki se pogosto nahajajo po travnikih in gozdvih. Peter Janežič, preuizikar s Peči št. 12., občina Višnja gora, je tako nesrečno padel pod voz, da so potegnili konji preko njega in je dobil hude poškodbe. Morali so ga takoj prepeljati v bolnišnico. Kako neprevidni so vozači, dokazujeta še dve slični nesreči, ki sta zahvalevali v teku večerajšnjega dne še dve žrtvi. V Domžalah je povozil avto hčer poljedelske delavke Ivano Grčarjevo, v vasi Ulaki, občina Bloke, pa je neki blikist povozil štiriletno dekletce Slavko Krašovčev. Obe sta morali iskati pomoči v bolnišnici.

brez debate za zimo

u— **Poleg venca na krsto** pokojne gospe Vere Milostove je darovalo uradništvo filnančnega oddelka Mestnega poglavarstva v Ljubljani znesek 200 din v prid revnim vojnem žrtvam. Sreski odbor Uduženja vojnih invalidov v Ljubljani izreka darovalcem za velikodušni dar najpriskrnejšo zahvalo.

u— **Ljubljanska sadjarska in vrtnarska podružnica** vabi svoje člane, da se udeležijo s svojimi proizvodi **Zelenjadne razstave** na Ljubljanskem velesejmu »Ljubljana v jeseni« od 2. do 11. septembra, na kateri so določeni podružnični Sadjarskega in vrtnarskega društva posebni dnevi in sicer: 4, 5 in 6 dan razstave. Razstavni prostor je brezplačen, glavni odbor kmetijske razstave pa bo nagradil razstaviljalce z diplomami in kolajnami. Prijave je treba poslati do 25. t. m. kmetijskemu razstavnomu odboru, zelenjadnemu oddelku na velesejmu.

u— **Rešitev stanovanjskega vprašanja.** Uradnik g. Peter Kozinc se jezi na nas, ker smo objavili, kako se veseli tombole Rdečega križa in upa, da zadene glavni dobiček — stavbeno parcelo v Šiški. Pravi, da mu sedaj gospodar očita, da ga je javno napadel v časopisju, da nima rad otrok. Peter Kozinc izjavlja, da sedanjí njegov hišni gospodar nima nič proti otrokom, ako so mirni in hiše ne kvarijo; vendar bo pa zaradi sigurnosti kupil ne samo eno, temveč še več tombojskih kart, ker ima že veliko let vročo željo, da bi si zgradil hišico za svojo družinico.

u— **V zastarelih primerih zapeke, združenih z zlato žilo in otekam jeter,** je pravi blagoslov naravna »**Franz-Josefova**« grenka voda, zaužita tudi v malih množinah. »**Franz-Josefova**« voda milo deluje in zanesljivo otvarja, pa se poleg tega tudi po daljši porabi skoraj nikdar ne izkaže neučinkovitost.

Oct. rep. S. v. 30474/35

u— **Mestna ljudska kopel v Prečni ulici** bo do 29. t. m. zaprta zaradi snajenja in tudi zaradi pleskanja vseh prostorov, da bo tudi to preprosto javno kopališče spet ustrezalo vsem željam.

u— **Otvoritev dramske šole Sentjakskega gledališča.** V ponedeljek 21. t. m. se je zbralo v dvorani Sentjakskega gledališča v Mestnem domu izredno veliko gojencev, 94 po številu, kar je zelo razveseljevalo tako za Sentjakskega gledališča, kakor za slovensko gledališče sploh. Večer je otvoril g. Battelino, ki je izrazil veselje, da se je odzvalo toliko število, nakar je dal besedo g. Borku, ki je gojenecem obrazložil, kaj je oder, kdo igralec in kaj je človeku potrebno, da lahko postane igralec. Poudarjal je, da mora imeti cni, ki se hoče posvetiti igralski umetnosti veliko vztrajnosti in ljubezni do gledališča. Za svoje izvajanje je bil nagraden z odobravanjem. Gospod Battelino je gojenecem še obrazložil načrt nadaljnjih ur dramske šole, kjer se bodo gojenci seznanili z vsem, kar je vsakemu igralcu nujno potrebno, to je govor, ličenje, mimika in ostalo. — Brez dvoma pa je vse hvale vredno, da si je nadela uprava Sentjakskega gledališča to težko nalogo vzgojiti naraščaj ne samo za svoj oder, temveč tudi nuditi priliko onim, ki se bodo razkopili po raznih poklicih na deželi, da vsaj v glavnem zvedo, kaj je treba znati onemu, ki se hoče posvetiti delu na gledališkem odru.

Iz Celja

u— **Tečaj tujih jezikov.** Društvo absolutov drž. trg. šol v Celju priredi tudi letos s 1. septembrom tečaj francosčine, angleščine, italijanščine, arborvrščine, ruščine, nemščine in slovenščine (samo za Slovencev), nadalje za nemško stenografijo, nauk o reklamah in socialni ekonomiji. Interesenti, tudi brezposelni, naj se javijo v podružnici »Jutra«.

u— **Mestno poglavarstvo** je zaradi čim svečaneje proslave rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. pisмено povabilo vsa celjska društva na sestanek, ki bo v četrtek 24. t. m. ob 18. uri v mestni posvetovalnici na mestnem poglavarstvu. Tudi ona društva, ki pomotoma morda vabila niso prešla, se naprošajo, da se po svojem zastopniku sestanka zanesljivo udeležijo.

u— **Pevski koncert mariborskega Jadrana,** ki je bil v nedeljo dopoldne pod okriljem društva Soče v mestnem parku, je odlično uspel. Lepo vreme je pripomoglo, da se je zbralo veliko občinstva in da je prireditelj v vsakem oziru dosegal popolnoma svoj namen. Odlično uvežban 40 članski moški zbor je pod vodstvom svojega pevovodje g. prof. Vrabca lepo zapel 17 narodnih in domoljubnih pesmi, ki so

KINO SLOGA, tel. 27-30
Danes ob 16., 19. in 21. uri
UPOR V MAROKU
Film napete borbe in krvavih pobojev med legionarji in arabskimi plemeni.
PREMIERA!

ZVOCNI KINO SOKOLSKI DOM
V ŠIŠKI — Telefon 41-79.

Film po nesmrtnemu romanu Marka Twaina

Pustolovščine Toma Sawyera

V glavni vlogi: Tomy Kelly
Predstave: danes ob pol 9. uri in jutri ob pol 9. uri.

Prihodnji spored:
Monika

bile res izbrane in izvajane tako, da so vzgale številne poslušalce, ki niso štedili s priznanjem, da je moral zbor nekatere pesmi ponavljati. Koncert je resnično pokazal vse odlike izenačenega in na pevskem materialu bogatega zbora, da sta ob odličnem predavanju vsa lepota in milina naše lepe slovenske in slovanske pesmi prišli do polnopenega izraza. Zelimsi si še v bodoče sličnih koncertov, ki naj nam v sedanjih resnih časih, ko je svet prenasležen vojne psihoze, vlijejo nove vere v temno bodočnost. Zbor se je popoldne odpeljal v zdravilišče Dobro, kjer je zvečer priredil tamkajšnjim številnim gostom koncert.

u— **20letnico mature** bodo obhajali maturanti celjske gimnazije iz leta 1919. V ta namen se bodo zbrali 7. septembra v hotelu Evropa v Celju. Udeleženci naj pošljejo prijave g. dr. Jožetu Flajsu, zdravniku v Celju.

objavimo v nedeljo

u— **Pokojnemu Triglavanu Franju Voušku.** Mi predvojni Triglavani smo kakor rodbina, ki izumira. Danes, ko mirno presojamo svojo mladost, pač priznavamo, da nismo dovolj krepko začutili tistega preloma, ki se je izvršil medtem. Mi smo se gojili neko vero v ideale in tradicije in se branili vseh ekstremov, šovinizma in radikalizma, tajili, da bi bilo življenje res le sovraštvo, večni boj, kakor trdi Kette. Svet pa je šel mimo nas, sejal sovraštvo, učil maščevanje, trpel preganjanja... To je sedanjí svet ekstremov, vendar ta ne prinaša ne sreče in ne zadovoljstva. Kdor pa je v svoji duši dober brez sovraštva, stremel le za vse lepo in blago, ta lahko potegne črto pod svoje življenje. In Ti, dragi Voušek, si mirno potegnil črto pod svoje življenje, saj si bil vedno tako dober, tako uslužen, tako resnično in pravilno ljuben in nisi hotel, da bi Te videli skrušenega in potrtega. Vzravan in moško si odšel od nas, ko te je življenje strlo in Ti grozila gluhost. Odšel in žalost je objela Tvoje domače v Savinjski dolini, objela pa tudi najodličnejše rodbine v šmarnem srezu in bolest je stisnila srca Tvojih prijateljev, ki Ti kličejo: Ave amica candida! — Dr. P. St.

Iz Maribora

u— **Kavalič.** Neki Robert D. je srečal v Vojašniški ulici svojo ljubico. Navail je nanjo ter jo pretepel. Revica ima poškodbe po vsem telesu. Robertu so na policiji izprašali vest. Povedal je, da mu ni napadenka po želji pripravila kosila. Zaradi tega jo je pretepel. Končno besedo bodo spregovorili na sodišču.

u— **Razburilji dogodek v Vetrinjski ulici.** Ko se je trgovski pomočnik Ivan To. mažič, ki stanuje na Pobrežju, vračal po noči domov, ga je neki neznanec napadel z žepnim nožem in ga trikrat ranil v roke. Tomažič se je zatekel v bolnišnico. Policija išče napadalca.

u— **Strahovalca Slovenskih gorc** sta 28letni Ignacij Ješovnik in 22letni Ivan Rantaša, ki sta v zadnjem času kradla in vlamjala po Senarski in Brengovi v Slovenskih gorah. Med oškodovanci so tudi posestnik Ludvik Žižek, ki je oškodovan za 1000 din, posestnik Franc Kukevec, ki je oškodovan za 700 din, ter posestnik Janez Fras, ki je oškodovan za 300 din.

u— **Iz učiteljske službe.** Šolski upravitelj Vladimir Korbar pri Sv. Petru nižje Maribora je razrešen upraviteljskih poslov na državní ljudski šoli pri Sv. Petru pri Mariboru. Za novega šolskega upravitelja je imenovan Anton Korban.

u— **Prizadeži železničarji.** Znana je usoda bivših članov provizijskih fondov južne in državne železnice, ki so bili nastavljeni po 1. septembru leta 1923., pa jim tega članstva ne računajo za napredovanje in pokojnino. Zaradi tega se zbero 24. t. m. ob pol 10. v dvorani na dvorišču Ruške ceste 7 vsi prizadeži železničarji, da slišijo poročilo o intervencijah v Beogradu in drugod. Zaradi svojega težkega položaja bodo poslali v kratkem posebno deputacijo v Beograd, da se zavzame za končno rešitev tega važnega vprašanja, ki je velikanskega pomena za prizadeže železničarje.

u— **Peti počitniški pedagoški tečaj,** ki ga je organizirala tukajšnja Pedagoška centrala je privabil v Maribor okoli 130 do 140 učiteljev, ki se marljivo udeležujejo predavanj. Prisrčne uvodne besede je spregovoril predsednik prof. Šilih, ki je iskreno pozdravil vse navzočne, zlasti zastopnike našega učiteljskega iz Šabca in Bitolja. Uvodno predavanje je imel prof. dr. Zgeč o pomenu psihološkega raziskovanja in študija otrok za učitelja, o kliničnem opazovanju učencev ter psiholoških popisnicah. V tork je predaval dr. VI. Schmidt o testiranju ter slovenski reviziji testov. Danes predavajo dr. Brumen, S. Smasek in Alfonz Žerjav. Popoldne se vršijo pretežno temeljite strokovne diskusije.

u— **Iz mestnega vojaškega urada.** Pogoji za sprejem v vojno godbeno šolo v Vršču in za sprejem gojencev za študiranje veterine v Beogradu so razvili v pisarni mestnega vojaškega urada na Slomškovem trgu 11, soba št. 4.

Gospodarstvo

Pomanjkanje sladkorja

Glede na pritožbe iz nekaterih krajev države, da primanjkuje sladkorja in da ga nismo dovolj uvozili iz inozemstva sporočajo državne tvornice sladkorja, ki so uvozile inozemski sladkor da imajo na zalogi v Čukarici in v Belju dovolj sladkorja in da se lahko z njim založe trgovci v ljubljani količin. Ker tudi mnogi trgovci v dravski banovini že dolgo čaka o na pošiljke sladkorja in je pričelo sladkorja primanjkovati smo prejeli iz trgovskih krogov naslednje pojasnilo:

Sladkor ki je bil naročen že 26. julija t. l. in tudi pozneje pri državnih tvornicah do danes še vedno ni odpremljen, iz česar moramo sklepati, da državne tvornice nimajo zadostnih količin sladkorja. Ker se mora pri tvornicah plačati v naprej leži sedaj že vsota od približno 3 milijonov din pri tvornicah brezobrestno deloma že 4 tedne, kupci pa nestrpno čakajo od dneva v dan na dostopne pošiljke. Tvornice kandidatov v Ljubljani Mariboru in Celju so morale zaradi pomanjkanja sladkorja že ustaviti obratovanje. Vkljub temu, da so državne tvornice obveščale kupce da je uvožen sladkor prispel že 10. avgusta z vlakom iz Osijeka, do danes še ni prispelo pred 4 tedni naročeno blago ter so tudi vse brzojavne in telefonske intervencije pri dr-

žavnih tvornicah ostale brezuspešne. Iz vsega tega sledi, da v državnih tvornicah ni na razpolago dovolj sladkorja, ker si ne moremo misliti, da bi tvornice že tako dolgo v naprej plačali sladkor namenoma za drzevale.

Z drugimi strani pa smo prejeli informacijo, da navzlic temu pomanjkanju prihaja nekaj sladkorja v dravsko banovino, ki ga pa dobe samo nekatere tvrdke.

Znižanje trošarine na sladkor za 50 par bo stopilo v veljavo 1. septembra

Že včeraj smo poročali o novi uredbi o spremembi in dopolnitvi uredbe o sladkoru in pesi in zakona o državnih trošarinah. S to uredbo se, kakor znano, zniža trošarina na sladkor za 50 par pri kilogramu. Iz večeraj objavljene uredbe je razvidno, da bo to znižanje stopilo v veljavo 1. septembra. Znižanje trošarine za nadaljnjih 20 par, ki bo šlo v korist pridelovalcem pese, pa bo stopilo v veljavo, ko bo uveljavljeno zvišanje osnovne kupne cene za sladkorno peso. V službenih novinah je tudi že objavljena uredba o ustanovitvi državne sladkorne tvornice v Šabcu, ki med drugim pooblašča finančnega ministra, da namigne pri državnih hipotekarni banki posojilo 100 milijonov din, ki se bo amortiziralo s čistim dobičkom državne tvornice.

darskim poslopljem, pašniki in gozdovi za 36.000 din.

Zinka Gasperin je kupila od posestnika Milana Zavrtanika iz Vikre posestvo v Sp. Pirničah za 80.000 din.

Janez Karlin, sedlar iz Vižmarjev je kupil od veleindustrijalca Franca Heinriha ja hišo z dvoriščem in vrtom v Vižmarjih za 37.700 din.

Nežika Kotlar, zasebnica, je kupila od posestnice Marjete Mohar iz Viča delavnisko stavbo s pripadajočimi parcelami za 40.000 din.

Karol Hladki je kupil od posestnika Vinke Janežič hišo z dvoriščem in vrtom v Trnovem za 160.000 din.

Inž. Ferdinand Tschada je kupil od svoje matere, hišne posestnice Marijane Tschada iz Zvonarske ulice hišo za 200.000 din. Julija, Albin in Majda Smole ter Bogomir Premek so kupili od Ivane Albi hišo v Kolezijski ulici št. 34. z vrtom za 140.000 din.

Andrej Skodler je kupil od Antona barona Codellija parcelo v Dobrovi za 10.000 din.

Dr. Ivan Petsche, sodnik okrožnega sodišča v Novem mestu, je kupil od Evke I. Knez z Gospodarske ceste travnik v Sp. Šiški v izmeri 536 m² po 122.50 m² za 65.660 din.

Gospodarske vesti

— Prihodnje zasedanje nemško-jugoslovenske stalnega gospodarskega odbora v Beogradu. Nedavno smo prinesli beograjsko informacijo, da se bo že v začetku septembra sestal nemško-jugoslovenski stalni gospodarski odbor, da reši nekatera vprašanja kontingentov, zlasti kontingentov za živino in za rastlinske proizvode, ki so že prekoračeni. Sedaj pa se zdi, da bo to vprašanje rešeno na drug način, zato se bo odbor sestal šele v oktobru, kakor je bilo prvotno nameravano. Po beograjskih informacijah bo prihodnje zasedanje odbora v Beogradu in se bo začelo 10. oktobra.

— Uvedba kirilskih nakaznic v plačilnem prometu z Madžarsko. Ker je v našem plačilnem prometu z Madžarsko nastal znaten saldo naših kirilskih terjatev v višini preko 30 milijonov din in morajo sedaj izvozniki dati časa čakati na vrstni red izplačila, je devizna direkcija Narodne banke sklenila, da bo Narodna banka od sedaj izdajala kirilinske nakaznice na oboje, ki so jih vplačali mađarski izvozniki na kirilinski račun in se bodo našim izvoznikom izplačale šele v vrstnem redu v čila mađarskih izvoznikov. Devizna direkcija je že v soboto pričela izdajati te kirilinske nakaznice in jih bo od sedaj izdajala čim prej obvestilo o vplačilu mađarskega dolžnika.

— Načrt novega državnega proračuna. Finančni minister je pozval vsa ministrstva, da mu dostavijo predloge za novi proračun za leto 1940/41 najkasneje do 1. septembra, da bo lahko izdelal predlog državnega proračuna za prihodnje leto. Po določbah ustave mora biti načrt proračuna na finančnem zakonu predložen narodnemu predstavništvu najkasneje do konca oktobra. Glede na to poziv se v vseh ministrstvih dela pospešeno na sestavi proračunskega predloga.

— Nemščina v prometu z balkanskimi državami. Industrijska in trgovska zbornica v Berlinu je izdala v listih opozorilo, kjer pravi, da so v zadnjem času pričele nemške tvrdke v vedno večjem obsegu opuščati nemški jezik v korespondenci z balkanskimi državami in v reklamni propagandi, češ da je tam uvedena francosčina kot trgovski jezik. To pa po mnenju zbornice ni res, zato zbornica priporoča nemškim tvrdkam, da se v korespondenci z balkanskimi državami poslužujejo le nemškega jezika.

— Sadjarska razstava na ljubljanskem jesenskem velesejmu. Ljubljanska sadjarska in vrtnarska podružnica poziva svoje člane, da se v čim večjem številu udeležijo sadjarske razstave, ki jo priredi naše društvo na ljubljanskem jesenskem velesejmu v dnevi od 2. do 11. septembra t. l. in ki bo obsegala razstavo svežega in suhega sadja, sadnih konzerv in sokov. Vzorice vsega, kar tedaj zrelega sadja, in sicer od vsake vrste in sorte po 2 kg, zavite in označene z naslovom razstavljalca in drugo za razstavo določeno blago, mora dospeti na velesejem najkasneje do 30. t. m. Prijava pa je poslata takoj na Sadjarsko in vrtnarsko društvo v Ljubljani.

— Gradnja vojaških objektov v Slovenjem Gradcu. Pri dravski divizijski oblasti v Ljubljani bo 7. septembra ob 11. prva ponudbena licitacija za gradnjo objektov v Slovenjem Gradcu. Po proračunu bodo znašali gradbeni stroški 3.6 milij. din. Kavgija je določena na 179 tisoč din. Pojasnila se dobe pri inženjerskem štabu dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

— Posebna zborovanja za časa lpskega jesenskega sejma 1939. V okviru lpskega jesenskega sejma bo 30. avgusta »Peto prometno-gospodarsko zborovanje«. Dne 28. avgusta pa bo »Zborovanje gradbenega sejma«, in sicer pod geslom »povzdigne zmožnosti in racionalizacije v stavbnem gospodarstvu«. Prineslo bo med drugim naslednje referate: Dviganje gospodarstva v stavbarstvu (referent direktor Wagner, Sorau); Povečano izkoriščanje lesa in jekla pri visokih gradnjah (referent dr. Triebel in dr. Kleinlogel); Povečanje zmožnosti pri uporabi gradbenega orodja (referent prof. dr. Garbot); Gradnja v zimi — neizkoriščena zmožnost rezerva (referent dr. Kruschwitz). Zborovanje prireja delovni krožek za gradbeno raziskovanje strokovne skupine stavbarstva v narodno-socialistični zvezi nemških tehnikov skupno z lpskim sejmskim uradom. Peto prometno-gospodarsko zborovanje obravnava geslo: Prometni problemi ob velepredreditvah. Govorili bodo mestni svetnik Engel, Berlin, vodja drž. prometne skupine za železniške proge, višji vladni svetnik dr. Schoor, policijsko-prometni referent pri generalu Daluge, dr. Alfred Ringer, glavni poslovodja drž. gospodarske skupine za tujski promet in dr. Linden od drž. avtomobilske prometne zveze. (—)

Borze

22. avgusta

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški kirilinski čeki nespremenjeno 14.30. Grški boni so se trgovali v Ljubljani po 35. v Zagrebu po 35.50 in v Beogradu po 35. Bolgarski kirilinski čeki so se v Ljubljani nudili po 90, v Beogradu pa je bil promet po 90. Angleški funti notirajo na svobodnem deviznem trgu nespremenjeno 258. Na zagrebškem efektornem tržišču se je vojna škoda pri mlajnejši tendenci nudila po 465 (v Beogradu je bil promet po 464.25

—465). Tudi v ostalih državnih vrednotah ni bilo zaključkov, pač pa je bil promet v delnicah Trboveljske po 175—176.

DEVIZE

Ljubljana. Oficialni tečaji: London 205.60—208.80, Pariz 116.10—118.40, New York 4374.87—4434.87, Curin 995—1005, Milan 231.45—234.55, Pariza 150.75—152.25, Amsterdam 2356—2394, Berlin 1767.62—1785.38, Bruselj 746—758. Tečaji na svobodnem trgu: London 256.40—259.60, Pariz 144.84—147.14, New York 5460.21—5520.21, Curin 1240.17—1250.17, Amsterdam 2938.27—2976.27, Bruselj 930.36—942.36.

Curin. Beograd 10, Pariz 11.7250, London 20.72, New York 442, Bruselj 75.20, Milan 23.30, Amsterdam 236.87, Berlin 177.62, Stockholm 106.8250, Oslo 104.10, København 92.50, Sofija 5.40, Praga 15.15, Varšava 83.40, Budimpešta 87, Atene 3.90.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 465 bl., 4% agrarne 61 bl., 4% severne agrarne 59 bl., 6% dalm. agrarne 81.50 den., 6% begluške 86.75—87.75, 6% šumske 80—82, 7% stabiliz. 100.50 den., 7% invest. 100.50—101.50, 7% Seligman 100.50 den., 7% Blair 94.50 den., 8% Blair 101.50 den.; delnice: Narodna banka 7350 den., PAB 210 den., Trboveljska 175—176 (175—176), Gutman 51 bl., Sečera Osijek 80 den., Osiječka ljevaonica 153 bl.

Beograd. Vojna škoda 464.75—465.50 (464.25—465), 6% begluške 87—87.50 (87.25), 6% dalm. agrarne 82.75—83 (83), 6% šumske 81.50—82.50 (82.25—83), 7% Seligman 100 den., 7% Blair 94.25 den. (92.50), PAB 206 den.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago. 22. avgusta. Začetni tečaji: pšenica: za sept. 67.875, za dec. 67.50; Korusa: za sept. 44.625, za maj 46.625.

+Winnipeg. 22. avgusta. Začetni tečaji: pšenica: za okt. 56, za dec. 56, za maj 59.50.

+ Novosadska blagovna borza (22. t. m.). Tendencija nespremenjena: stara (78/79 kg): baška, sremska, slavonska 147—149; lužnoba 146—149 Rž: baška nova 140—142.50. Ječmen: baški, sremski, novi 124—126. Korusa: baška in pariteta Indija 117—119. Moka: baška in banatska »0g« in »0gg« 230—240; »2« 210—220; »5« 190—200; »6« 170 do 180; »7« 145—155; »8« 117.50 do 122.50. Malt: baški, sremski beli brez vreč novi 257.50—262.50. Otrubi: baški v jutastih vrečah 105—107; sremski v jutastih vrečah 102—104; v banatski, v jutastih vrečah 100—102.

BOMBAZ

+Liverpool, 21. avgusta. Tendencija stalna. Zaključni tečaji: za avg. 4.65 (prejšnji dan 4.64), za dec. 4.36 (prejšnji dan 4.37).

SPORT

Po troboju:

Težka je bila pot do zmage

Razen v troboju je Ljubljana zmagala tudi v dvobojih z Zagrebom in Beogradom s 118:111 in 124:5:93-5 točkami

Ponovna zmaga Ljubljane v troboju je v Zagrebu in Beogradu odjeknila prav senzacionalno. Beograščani so bili, vsaj po pisanju »Vremena«, sigurni, da jim nihče ne more ogroziti prvega mesta. Podobno je bilo tudi v Zagrebu, le v Ljubljani smo molčali in računalni tako, kakor je treba. Zato nas zmaga ni presenetila, presenetilo nas je le, da smo jo dosegli v za nas tako izredno neugodnem položaju. Zgodilo se je, da Krevs ni nastopil, Račić, ki bi prinesel sigurne točke, je obšel v predteku na 200 m na startu, k temu se je pridružila še Pleterškova nezgoda, ki zadnji dan sploh ni mogel nastopiti, za oba meta diska ni bilo nič. Stepišnika, in tako smo izgubili najmanj 10 sigurnih točk. S tem pa za Ljubljano neveselost še ni bilo konec. V teku na 800 m sta karambolirala Kaiser in Goršek, pri čemer je slednji skoraj padel in zaradi tega izgubil sigurno prvo mesto. Tudi zagrebški listi priznavajo, da bi moral Kaiserja diskvalificirati. Pridružila se je še nediscipliniranost dveh mariborskih atletov, ki sta nas spravila ob sigurne tri točke. Če upoštevamo vse te nezgode, pač moramo Zagrebčanom in Beograščanom pritruditi, ko pišejo, da je bila naša zmaga senzacionalna.

V petek

20 točk za Zagrebom

Pred začetkom troboja poznavalci v Ljubljani niso računali, da bo Zagreb dobil že prvi dan 20 točk naskoka. V teku na 10 km sta Bručan in Kvas tudi brez Krevsa dokazala, da je Ljubljana na dolgih progah še zmerom najmočnejša. Najboljši Zagrebčan je za cel krog zaostal za našima. V metu diska na helenski način je dobil Zagreb 15 točk, Ljubljana niti ene. V tem položaju so samo še najbolj poučeni Ljubljanci računali, da še ni vse izgubljeno. Zagrebčani so bili popolnoma prepričani, da jim prvega mesta nihče več ne more odvzeti.

Zagreb vodi samo

za 7.5 točke

Finale na 110 m je bil za nas prava tragedija. Najprej je Beograščan Mikić podiril osmo zapreko in padel, nekaj metrov pred ciljem pa se je isto zgodilo našemu Pleteršku. Mikić se je naglo dvignil in prišel na cilj peti. Pleteršek je zbral kljub hudim bolečinam zadnje moči in je po eni nogi priskakal na cilj in tako rešil vsaj eno točko. Morda nam je baš ta točka zadostovala za ponovno končno zmago. V vrstah Ljubljancanov, ki so bili v Zagrebu, je zavladalo zaprepačenje, kajti brez Pleterška se jim je zdelo nemogoče, da bi si priborili prvenstvo.

Razpoloženje se je nekoliko zboljšalo, ko so nam skakalci v višino priborili 13 in pol točke. Tudi z vrstnim redom v metu krogla smo bili zadovoljni, čeprav smo pričakovali, da se bo Hlade plasiral pred Obradovića. V predteku na 400 m je Poljšak uspešno nadomestil Pleterška, zato pa je odpovedal Urbančić. Veselo presenečenje so nam pripravili sprinterji, ki so se trije plasirali v finale 100 m. V Zagrebu so dobri računarji. To so pokazali s tem, da so finalni tek na 400 m določili takoj za finalom na 200 m. Kalkulacija se je obnesla. Ljubljanci Klinar in Skušek sta bila od predidnih 200 m, čeprav so jima naročili, naj se štedita, še preveč utrujena, saj se jima je posrečilo zasesti nepričakovano drugo in četrto mesto, kar je bila največja senzacija dneva. V sledečem finalu na 400 m se je zlasti Klinar boril, kakor da sploh ne bi bil nekaj minut prej tekel 200 m. Kaiserju se je šele v finishu posrečilo potisniti ga na drugo mesto.

V metu diska so Zagrebčani s slabimi rezultati pobrali prva tri mesta, naši pa so spet presenetili z nadaljnjimi tremi. Zlasti je bil dober Kosec, ki je stalno metel blizu 40 m in je bil dolgo časa na tretjem mestu. Največje zanimanje je vladalo za tek na 1500 m, kjer so dajali enake nade Goršku, Kotniku in Koširju in morda tudi Fiasu. Borba za prva mesta se je začela šele 300 m pred ciljem, ko sta Fias in Kotnik zamažala poskušala prehiteti Gorška. V ravnicah, 100 m pred ciljem, je začel Košir s svojim silovitim spurtom. Prehitel je Fiasa 80, Kotnika pa 50 m pred ciljem. Naskočil je tudi Gorška, a je že bilo prepozno.

V troboju so Beograščani brez svojih najboljših Vučevića, Jovičevića in Mikića, z Lazarevićem in Lenertom beležili dvojno zmago, Ljubljana pa je bila s 3. in 4. mestom Smoleja in Zorka popolnoma zadovoljna. Zadnja sobotna točka je bila balkanska stafeta. Ljubljana je z velikim na-

skokom zmagala v dobrem času 3:28, Beograščani pa so bili nepričakovano drugi, k čemu je največ pripomogel Čosić. Naskok Zagreba se je zmanjšal za 12.5 točke!

Konec dober — vse dobro

Zagrebčani, ki so v nedeljo sedeli poleg mene na tribuni, so bili prepričani v zmago Zagreba. Ljubljanci smo že v soboto zvečer izdelali razne tablice in ugotovili, da še ni vse izgubljeno, in zato Zagrebčanom nismo odgovarjali. Tudi v nedeljo dopolne se je samo računalo in tako so našli atleti vedeli, da nam je za zmago važna sleherni točka. Temu primerno so se popoldne borili. Značilno za njihovo borbeno razpoloženje je, da so nam prinesli točke v disciplinah, kjer smo jih najmanj pričakovali.

Prvo presenečenje je Zagrebčanom napravil Skušek na 400 m z zaprekami, ki je zadnjih 50 m pred ciljem v krasnem finišu premagal visoko favoriziranega Ehrlicha. Tek na 100 m je bil domena Beograščanov, ki pa vendar niso tako odlični, kakor bi se dalo sklepati po njihovih rezultatih v Beogradu, kjer tečejo stalno po 11 sek. Presenetil je Kling, ki se je s prvim mestom revanširal Stevanoviću za mnoge poraze. Tretje mesto so sodniki prisodili Jovanoviću, čeprav se na fotografiji razloži, da je bil naš Račić za prsa pred njim. V Jugoslaviji pač še nismo tako daleč, da bi si filmom ugotavljali vrstni red. V teku na 800 m je Nabernik kljub poskodbam zasedel tretje, Muravs pa četrto mesto, z zanj presenetljivim časom 2:02.5. Na 4x100 m je naša stafeta v postavi Račić, Polak, Lončarić, Gaberšek, torej brez najboljših, sigurno premagala zagrebško in zasedla drugo mesto. Po tej točki se je Ljubljana povzpela na vodstvo s 123.5 točke, za 3.5 več kakor Zagreb.

Met kopja je odločil

V naslednjih točkah se je ta razlika večala in manjšala in je bil vse do zadnje točke končni izid negotov. V zadnjih disciplinah je treba zlasti pohvaliti naše skakalce s palico, Smerdelja, Kosca in Bratovžja. To velja zlasti za slednjega, ki si je bil prejšnji dan pri troskoku nategnil mišico in je komaj hodil. V teku na 5000 m Košir ni bil kos zares odličnemu Kotniku, ki je v zadnjih dveh krogih izredno pritisnil, Bručan in Kvas pa sta bila še preveč utrujena od teka na 10 km. V metu kladiva je najbolj presenetil nepoznan Zagrebčan Vuk z rezultatom 43.57 m, do čim Gušnjak ni izpolnil obljube, da bo premagal Golca. Ker se je v finalno tekmovalne skoka v daljino plasiral od Ljubljancanov samo Lončarić, je po naših računih moral odločiti za končno zmago vrstni red v metu kopja. Rekord Markušić je takoj s prvim metom postavil nov rekord, za meter boljši od dosedanjega. Ljubljancanoma sta pripravila največje veselje Mausar in Gregorovič. Zlasti od slednjega ni nihče pričakoval tako dobrega rezultata. Zagrebčana Kovačević in Jandrić sta napela vse sile, na bi naša prekosila, kajti napovedovalec je javil, da je od tega odvisno prvo mesto. Kovačeviću se je res posrečilo, Jandriću pa le ni uspelo. Grobna tišina je zavladala, ko se je Jandrić pripravil k zadnjemu metu. Visoko je kopje zletelo v zrak in začelo padati proti tlu. Zasadilo se je za obema zastavicama Ljubljancanov! Zmaga je bila naša! Veselja Ljubljancanov ni mogoče popisati. Zagrebčani so sicer po tej panogi vodili s 3 točkami pred Ljubljano, toda nikogar ni bilo, ki bi dvomil, da Ljubljana v zadnji točki, v stafeti 4x400 m, ne bo zmagala. Tako se je tudi zgodilo, za las pa je manjkalo, da ni Beograd potisnil zagrebško stafeto na 3. mesto.

Naši atleti so se borili do popolne izčrpanosti. Vzlic vsem neizidanim dokazali, da so še zmerom najboljši v državi. Saj niso zmagali samo v troboju, ampak tudi v obeh dvobojih z Zagrebom in Beogradom. Nehvaležno bi bilo, če ne bi omenili tudi moža, ki ima nemalo zaslug, da se je zagrebška bitka končala tako uspešno za Ljubljano. Je to trener ljubljanskega podsvaza G. Klein, ki že nekaj let prav po očetovski skrbi za svoje mlajence in ki jih je usposobil za najtežje preizkušnje. Zato naj h koncu navedemo še njegovo izjavo: »Šel sem v Zagreb z namenom dobiti vse tri pokale in nisem niti trenutek dvomil v zmago Ljubljane. Če ne bi bilo Pleterškove nezgode, bi bila zmaga še mnogo večja. Pohvaliti posameznike je odveč, ker so bili vsi dobri. Sreče pač nismo imeli, a smo pokazali, da lahko zmagamo tudi brez nje. Disciplinarno in borbenost naših atletov lahko služi drugim za vzor!«

Vr.—Zo.

Neenako gibanje naše rudarske produkcije v juliju

V drugem letošnjem četrtletju se je premogovna produkcija v Jugoslaviji precej dvignila preko lanske višine. Tudi iz najnovejših podatkov, ki jih objavlja ministvo za gozdove in rudnike, se je premogovna produkcija v juliju nasproti prejšnjem mesecu povečala, vendar je presežala lansko produkcijo v istem mesecu le še za 2.5%, medtem ko je v juliju znanslo to povečanje v primeri z lanskim junijem še 10.6%. V juliju so nakopali v premogovnikih Jugoslavije premoga 475.450 ton nasproti 464.452 tonam v lanskem juliju in 440.129 tonam v juliju 1937. V prvih sedmih mesecih letošnjega leta je dosegla produkcija naših premogovnikov 3.33 milijona ton nasproti 3.13 milijona ton v istem razdobju lanskega leta in 2.74 milijona ton v istem razdobju leta 1937.

Ostala rudarska produkcija

Produkcija železne rude je bila v juliju nadalje znatna in je narasla na 69.500 ton (lani 50.590), prav tako produkcija bakrene rude, ki se je povzpela na 77.730 ton (65.360).

Precej pa je nazadovala produkcija svinčene cinkove rude, kar je posledica stavke, ki se je pričela julija meseca v rudniku Treptča. Produkcija v tem mesecu je znašala le 56.110 ton (lani 73.870). Tudi produkcija bauxita je znašala le 40.800 ton (50.300), produkcija pirita pa le 10.400 ton (lani 12.660).

V ostalem je omeniti povečanje produkcije zlatonosnega kremenca na 6290 ton (lani 3970) in povečanje produkcije antimonove rude na 1810 ton (lani 1110), medtem ko je produkcija kromove rude nekoliko popustila na 3920 ton (lani 4060) in produkcija magnezita na 3490 ton (lani 3520).

Topilniška produkcija

V topilniški produkciji je zaznamovati nadalje znatno produkcijo surovega železa, ki se je držala na lanski višini 5080 ton. V prvih sedmih mesecih letošnjega leta smo pridobili že 38.312 ton surovega železa nasproti 29.128 tonam v istem razdobju lanskega leta in 19.483 tonam v istem razdobju leta 1937.

GLAVNA KOLEKTURA DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE

A. REIN IN DRUG Zagreb,

GAJEVA 7. ILICA 15.

obvešča neobvezno:

Pri današnjem zbiranju V. razreda 88. kola državne razredne loterije so bili izrebrani sledeči dobitki:

DIN 200.000.— št. 73296
DIN 60.000.— št. 14930
DIN 24.000.— št. 38826 66409
DIN 20.000.— št. 17686 40587
DIN 16.000.— št. 2697 3830 18439 59017
DIN 12.000.— št. 2535 23194 64839 89748 93464

PO DIN 10.000.—

17821 27297 30756 58768 60345 88885

PO DIN 8.000.—

78 4268 4841 13142 14762 19166 25313

49430 75863 91152 96701

PO DIN 6.000.—

1748 10098 12946 24154 36757 56314 61863

64646 67291 68470 70054 74272 88564 94218

PO DIN 5.000.—

497 6856 14892 21697 27744 46953 47901

49018 56187 60763 63541 67228 68610 69374

70283 74363 81858 81953 94948 97567

PO DIN 4.000.—

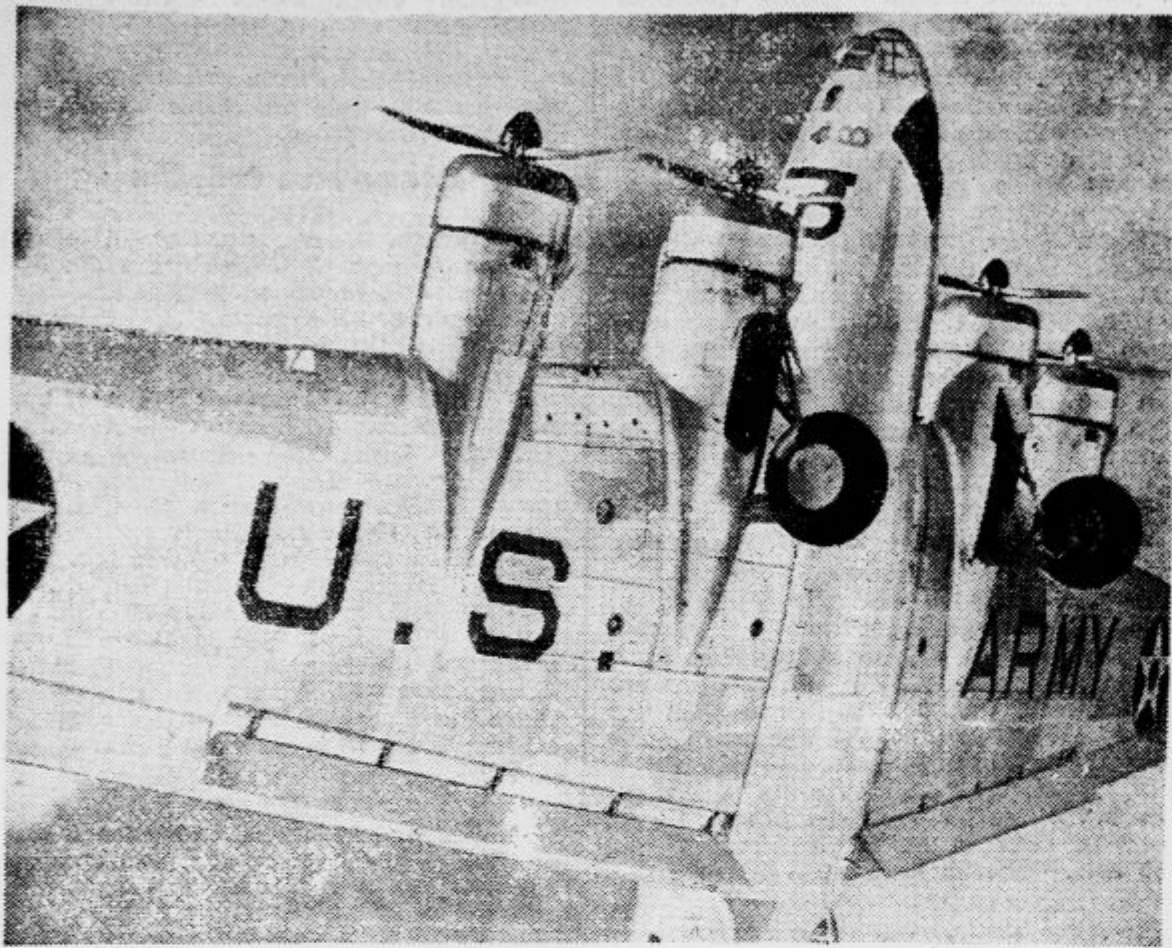
4630 7617 20408 20599 22186 23264 26578

30650 34175 37183 37980 42907 43307 45891

46907 47031 47578 48777 50519 50849 52784

5

Bombnik ameriške vojske

V dobi splošnega oboroževanja noče tudi Amerika zaostati za ostalimi državami. Ta slika prikazuje enega največjih bombnikov ameriškega letalstva pri počasnem pristajanju.

Amerika išče novih bogastev

Nova Byrdova odprava na Južni tečaj s tremi ladjami, tremi letali in 66 moškimi

Polarni raziskovalec admiral Byrd je prejel od predsednika Roosevelta nalog, naj odrine ponovno v antarktično ozemlje. To se bo zgodilo v začetku oktobra. V prvi vrsti ima sedanja ekspedicija namen, proglasiti za ameriško last razne lise zemeljske oble, ki jih je admiral Byrd odkril na svojem zadnjem tečajnem potovanju. Ameriški kongres je odobril za ekspedicijo poseben kredit v znesku 340 tisoč dolarjev. Byrd bo s tem denarjem opremil tri raziskovalne ladje: »Bear of Oakland«, ki mu je rabila že na dosedanjih vožnjah v Antarktiki, »Northland« in »North Star«.

Slednja ladja je last ameriškega notranjega ministrstva in je do nedavno opravljala službo v bližini Alaske. Predvidena so tri oporišča nove Byrdove odprave. V vsaki bo ostalo 22 moških, ki bodo živeli na Južnem tečaju leto dni. Po poteku te dobe bodo moštva zamenjali. Vsaka baza bo imela na razpolago svoje letalo ter bo založena z živili za dvanajst mesecev. Admiral Byrd bo v tem času nadaljeval z iskanjem rude na zapadni polutni naše zemlje. Poleg tega bo njegova ekspedicija proučevala tudi možnosti za bodoči letalski promet v budočnosti.

Po 31 letih so se našli

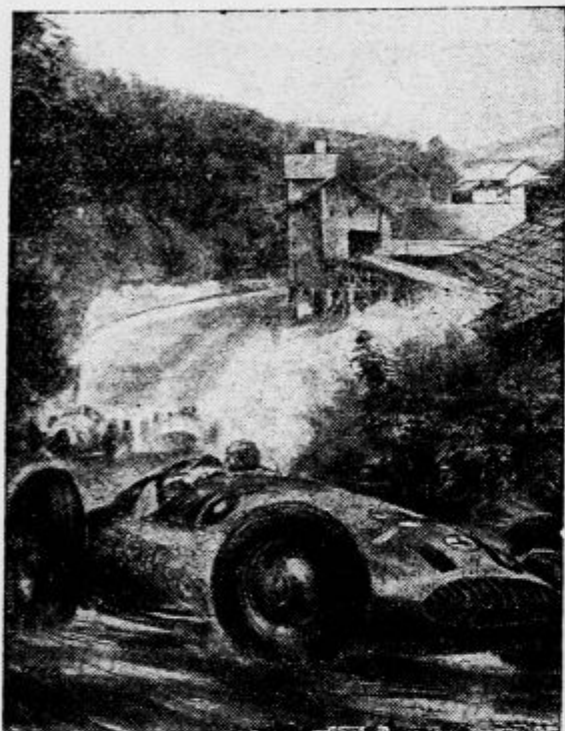
Trije bratje, ki jih je ločila potresna katastrofa

Ko je 1. 1908. strašen potres razdelal južnitalijansko mesto Messina, sta obležala pod razvalinami hiš tudi roditelja štirih otrok z imenom Genitori. Z očetom in materjo je našla smrt v ruševinah tudi hči. Po potresu sta bila v seznamu rešenih te družine samo dva brata Genitori. Tretjega je po sodbi očitavec smrt pobrala prav tako kakor očeta, mater in sestro.

V resnici pa je bilo nekoliko drugače. Nebogljivega dečka, ki mu je potres pobral očeta, mater in sestro, se je usmilila dobra rodbina v Cataniji in ga je vzela k sebi za svojega. Tam je otrok doraščal. Ker je kazal lepo nadarjenost, so ga krušni roditelji poslali v šole in tam je študiral tako marljivo, da je dosegel doktorsko čast iz trgovskih ved.

Nedavno se je oglasil pri okencu neke banke v Messini dr. Antonio Franchina, kakor se je pisal najdenec po novih krušnih starših. Uradnik, s katerim je govoril, je opazil, da sliči mladi mož na las nekemu njegovemu znanцу z imenom Bonaventura Genitori. Vprašal ga je, odkod je in doktor je v kratkem povedal roman svojega življenja. Uradnik ga je nato povedel k Genitoriju, kjer se je pojasnila uganka njegovega življenja. Dr. Franchina je namreč bil brat Genitorija in je veljal za izgubljenega, oziroma ubitega otroka. Po ena in tridesetih letih se je zdaj sešel s svojima pravima bratroma v Messini in je z njima praznoval prav pristočno svidenje.

Tehnika in narava

Dirkalni avto Mercedes-Benz na tekni za veliko nagrado Švice 1. 1933

Vlada generala Franca

Državni poglavar Španije in predsednik njene vlade general Franco v zboru svojih sotrudnikov, generalov in falangistov

Univerzalni vitamin

Strokovna revija ameriških kemikov objavlja, da se je posrečilo izolirati v skupini B vitaminov izcedek, takozvano pantotinsko kislino. Dosedanji poskusi s to snovjo kažejo, da so odkrili v njej nekakšen »univerzalni vitamin«, ki pospešuje rast pri človeku in živalih. Eksperimenti s tem vitaminom se nadaljujejo.

Strela udarila v trnek

Neki ribiški sportnik je nedavno lovil ribe v Sandefjordu na Norveškem. Nebo pa so zastrli črni oblaki in nenadoma je začelo grmeti. Ni dolgo trajalo, pa je ribiču neznana sila izbila trnek iz rok. Kakor je ribič naknadno ugotovil, je udarila strela v zgornji konec ribiške palice, ki je bila prevlečena s kovinsko pločevino. Sreča je bila, da je bila kovina na koncu izolirana s plastjo gume. Mož ni zaradi sunka utrpel nobene škode, doživljal je plačal samo s strahom.

Filmanje v višini 6000 m

V Limo so prispele vesti gorske odprave, katero vodi univ. prof. dr. Kinzel in katera raziskuje perujske Kordiljere. Odpravi se je doslej posrečilo premagati sedem vršacev, med njimi tudi vrh Huascaran, visok 6655 m. Ekspedicija šteje šest članov. Napravila je tudi posnetek, ki je prvi svoje vrste v višini 6000 m. Odprava je naletela na svoji poti na sledove človeških naselij, v katerih je svoj čas živel ljudstvo Inkov.

Bosim ženskam ne smejo pomerjati čevljev

V mnogih ameriških mestih je policija izdala ukaz, da prodajalci v trgovinah s čevlji ne smejo postreči ženskam brez nogavic. Pomerjanje čevljev na bosih nogah je namreč povzročilo razna obolenja, infekcije in lišaje, ki se prenašajo z osebe na osebo. Zdravstvena statistika pravi, da trpi skoro 60 odstotkov ameriških državljanov na tegobah zaradi obutve. To je več nego zadosten vzrok, da se ostalih 40 odstotkov prebivalstva zaščiti pred takšnimi nevarnostmi.

Anthony Eden — vojak

Bivši zunanji minister Vel. Britanije sir Anthony Eden služi zdaj kot rezervni major pri teritorialnem oddelku angleške vojske

Nenavadna preiskava

Proti dvema sinovoma »kraljeve princese« v Angliji

Londonška policija je uvedla proti dvema sinovoma lorda Harewooda, soproga princese Mary preiskavo, za katero je prišla pobuda naravnost iz angleškega vojnega ministrstva. Gre za objavo neklih vojaških skrivnosti. Nečaka angleškega kralja pohajata srednje šole in izdajata sebi in tovarišem v zabavo list, ki se litografira v dve sto izvodih. List izhaja v Yorkshiru in ima nekaj čitateljev. Zadržna številka šolskega lista je obje-

vila med drugim tudi članek o vojaških vprašanjih. V tem članku so navedeni neke podatki o vojaških skrivnostih angleške vojske. Podatke sta sestavila 16 letni George Lascelles in njegov 15 letni brat Gerald. Policija je pozvala oba na zagovor, a kako se bo izvedla preiskava, bog vedi. Stvar je vzelo v roke vojno ministrstvo. Mati obeh mladih dijakov je sestra angleškega kralja in velja v svoji domovini za »kraljevo princeso«.

Rusko civilno letalstvo

Ruski listi objavljajo zanimive številke o napredku civilnega letalstva v Rusiji. Dolžina zračnih prog znaša zdaj nad 130 tisoč km. Tovorni promet v zraku, ki je znašal 1. 1933 samo 1500 ton, je lani poskočil na 45 tisoč ton, poštini promet pa je znašal lani že nad 11 tisoč ton. Okoli 16 tisoč bolnikov so lansko leto z letali prepeljali v bolnišnice. Civilno letalstvo Rusije pomaga poleg tega uničevati žuželke, ki povzročajo veliko škodo kmetu.

Gdansk in poljski živež

Med varšavsko vlado in vlado gdanskega mesta je bila za tri mesece podaljšana pogodba o preskrbi Gdanska s poljskim živežem. Obnovitev tega sporazuma pa ne predstavlja nobene politične senzacije.

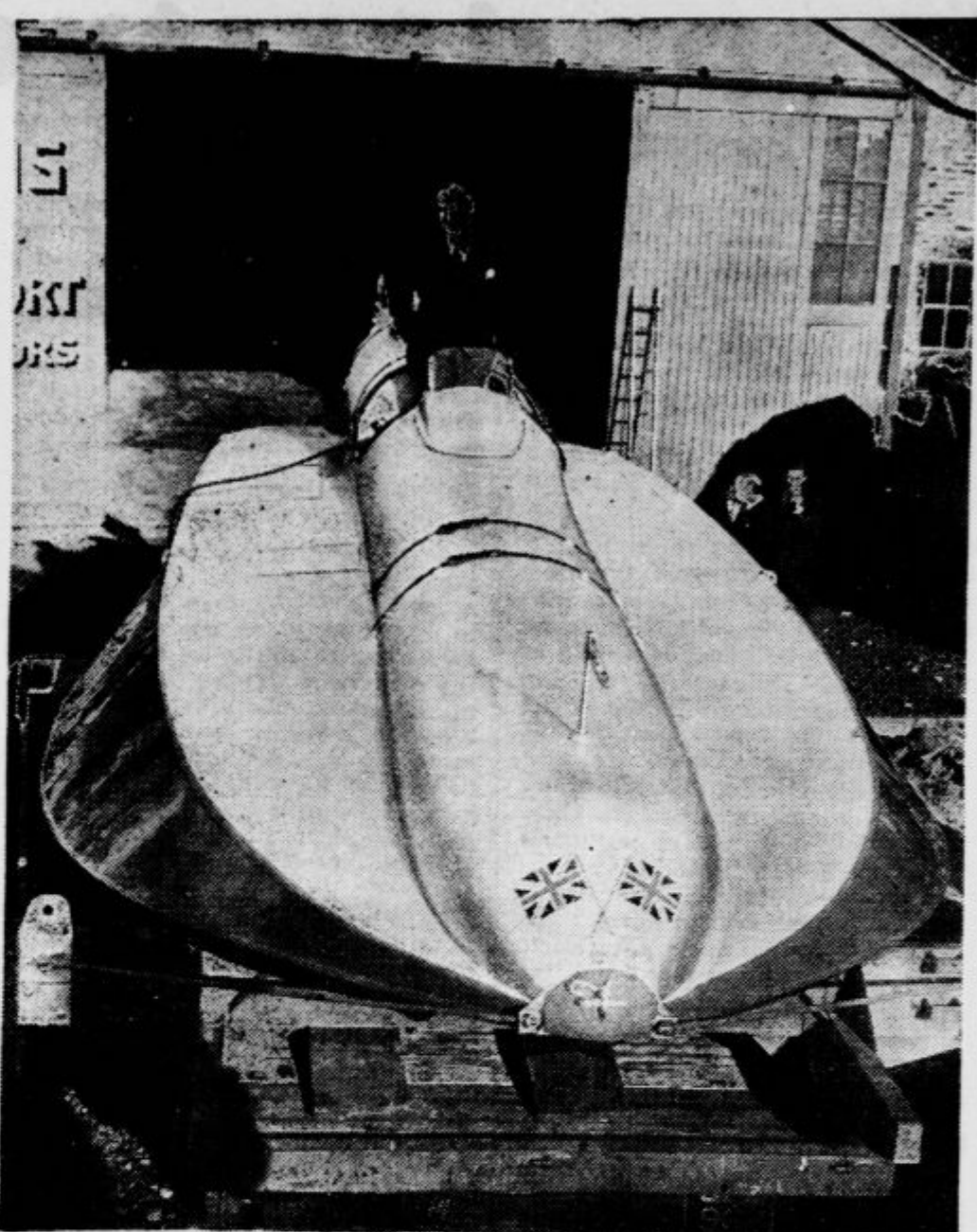
General Pershing obolev

V vojaško bolnišnico v Washingtonu so pripeljali generalisima Pershinga, poveljnika v svetovni vojni. Pershing se je nedavno mudil v Evropi in potovanje ga je tako izmučilo, da je moral domov prirediti, leči v bolniško posteljo.

Japonski vulkan bljuje

Na otoku Torisima, kakšnih 500 km od Tokija je minuli petek nenadoma začel bruhati vulkan. Izbruh je povzročil veliko gmotno škodo.

Novi Campbellov dirkalni čoln

Angleški dirkač sir Malcolm Campbell s svojim novim dirkalnim čolnom »Blue Bird II« Na jezeru Lake Coniston bo skušal prekositi svoj lastni dosednji svetovni rekord v brzini

Križanje med levinko in leopardom

Zanimiv biološki poskus v Južni Afriki

Iz Capetowna poročajo:

V živalskem vrtu južnoafriškega mesta Blomenfontein nameravajo napraviti zanimiv poskus križanja med levinko in leopardom, ker domnevajo, da bi takšno križanje dalo žival, ki bi imela progasto kožo, v telesnem oziru pa bi bila posnetek leva.

Oskrbnik imenovanega zoološkega vrta T. Gerber kani v ta namen najprej skupno vzgajiti levinko in leoparda, določena za poznejšo paritev. Živali naj bi se od mla-

dih nog privadile druga na drugo, da se ne bi ponovil žalosten primer poskusne paritve med levom in tigro, ki se je končala s krvavo smrtjo leva. Tigra je namreč navalila na leva in ga raztrgala na kose. Nedavno je vrgla leopardova samica v Blomenfonteinu dva mladiča. Gerber bo zdaj postavil v skupno kletko mlado levinko in leoparda, da se privadita skupnega življenja. To znanje naj bi pozneje olajšalo Gerberjev poskus, ki zbujajo v anglosaskem svetu že danes veliko zanimanje.

Kaj je s povzročiteljem otroške paralize? Bakteriolog dr. Kling še vedno proučuje sumljivo klico

Svetovni tisk je nedavno zabeležil odkritje šefa bakteriološkega zavoda v Stockholmu dr. Karla Klinga, ki se mu je baje posrečilo odkriti povzročitelja odnosno sopovzročitelja otroške paralize. Zdaj poročajo iz švedske prestolnice, da gre samo za ugotovitev klice domnevno sorodnega virusa te nevarne bolezni. Nekateri znanstveni krogi namreč domnevajo, da živi klica, ki povzroča otroško paralizo, v tekočini in stojičiji vodi.

Ko so na Švedskem ugotovili primer otroške paralize na kmetiji, ki ni mogel vanjo nihče zanesti okuženja, so preiskali pitno vodo v domačem vodnjaku, ter do-

gnali, da žive tam klice, ki lahko povzročijo otroško paralizo. S prenosom virusa na živali se je pokazalo, da so poskusne živali zbolele na bližnjih znakih otroške paralize. O kakšni istovetnosti pa še ni mogoče govoriti s sigurnostjo. Zato je treba počakati, kakšni bodo nadaljnji izsledki profesorja Klinga, ki jih bo gotovo sporočil javnosti, ko bodo njegova raziskovanja končana.

Huda suša v Indiji

V Indiji imajo že dalj časa hudo sušo, ki močno ograža življenje ondotnega prebivalstva in živine. V državi Kathiavar je zaradi žeje poginilo že nad 40 tisoč goved. Dnevno pogine povprečno 2000 živali. V pokrajini Indore se boje lakote. Vlada je zaradi tega prepovedala izvoz žitaric, bombaža in krme. Ljudstvo je obupano, ker je sonce požgalo vse pridelke in ker blagodejni dež že dolgo ni namočil suhe zemlje.

ANEKDOTA

Francoski cesar Napoleon III. je prihajal često v obiske k lady Blessingtonovi v Londonu. Pozneje se je pripeljala lady v Pariz, kjer je bila splošno znana zaradi svoje ekstravagantnosti. Zahtevala je tudi od cesarja, naj jo povabi v Tuilleries.

Napoleon III., ki si je od plemenitajšine v prejšnjih časih često izposodil denar, ni mogel odbiti njene prošnje. Ko pa se je Angležinja pojavila na dvoru, ji ni posvetil niti najmanjše pozornosti. Šele pri nekem poznejšem obisku se ji je približal in se zastrmel v njo z besedami: »Ah lady Blessington, vi ste tukaj? Kako dolgo pa se nameravate ostati v Parizu?»

»In vi — kako dolgo nameravate vi še ostati tukaj?« je odvrnila maščevalna lady, namigujoča pri tem na nič kaj posebno trden Napoleonov prestol.

VSAK DAN ENA

Kaj nimate nobenega sviterja v obliki kor kože ta-le slika? (Everybody's weekly)

Bolezen Andreja Tardieuja

V Parizu so se razširili glasovi, da je bivši predsednik francoske vlade André Tardieu hudo zbolel. Tardieu je eden izmed voditeljev francoske desnice in izrazit nasprotnik parlamentarne demokracije v Franciji. Zadnja leta se je umaknil iz aktivnega političnega življenja. Menili so, da se je zgodilo to zategadelj, ker je hotel počakati pravega trenutka, da se vrne v politično areno. Zdaj pa prihaja na dan pravi vzrok tega postopanja. Tardieu je zadnja leta bolehal. Živel je popolnoma mirno življenje v Mentonu, blizu francosko-italijanske meje. Iz tega kraja prihaja vest o njegovi bolezni.

Tatvina diamantov v kopališču

Blizu francoskega kopališča Deauvillea se je primerila senzacionalna tatvina diamantov. Ženi nekega trgovca je bil na počitnicah ukraden nakit, vreden tri milijone frankov. Lastnica je nosila lišp pri večerni pridelitvi, naslednji dan pa ji je bil nakit ukraden v vili, kjer je stanovala.

Bodalo izdalo očeta

V Žilini je nedavno neka mladenka povila trojčke. Očeta je poznala samo po številki, ki jo je videla na bodalu puške, kajti fant je bil v trenutku ljubezni mobiliziran. Na podlagi številke bodala so vojaške oblasti poiskale očeta in ga prisilile, da bo vzdrževal svoje potomstvo.

Radiomesto v Mehiki

Več mehiških radio oddajnih postaj proučuje načrt, kako bi se osnovalo posebno radio mesto v Mehiki. Za vzor jim lebdijo pred očmi newyorška Radio City. Družbe bi v tem primeru lahko izvedle centralizacijo svojih obratov, kar bi jih materialno razbremenilo.

Usodepoln kratek stik

V graščini Garengo blizu Zeneve je nastal kratek stik, ki je povzročil požar. Ogenj je uničil grajsko poslopje, last pianista Schellinga. Čeprav so bili gasilci vso noč na delu, niso mogli ukrotiti plamenov. V poslopju so zorele dragocene zbirke Škode cenije nad 200 tisoč švicarskih frankov.

Iz pisarne Uprave zavoda »CACAR« T. Br. 5362/59.

Šest zlatih angelov

Roman

M. BRAND

»Mar naj te dragocenosti res obdržimo?« je vprašala Elizabeta Claussen.

»Seveda«, je Leggett odvrnil, »za spomin — da nikoli ne pozabite nocojšnjega večera.«

»Tudi mi, kar nas je moških, ga najbrže ne bomo zlepa pozabili«, je zaklical vmes bučeči bas Luigi Ravenne, »kajti vsa ta bleščeča srebrnina in kristalnina napoveduje pač gotovo izbrane užitke.«

»Res sem ukazal, da bodi nocoj kratko in malo vse dovršeno«, je rekel Leggett, »že zato, ker vas poslednjič vidim tako zbrane pri sebi.«

»Poslednjič?« je začudeno vzkliknil nekaj glasov.

»Poslednjič sva skupaj«, je Leggett ponovil, »kajti na našem prihodnjem slavlju bo manjkal vsaj eden izmed nas. Pričakujem namreč sla, ki mi prinese neovrgljivi dokaz, da mi je nekdaj izmed dobrih prijateljev, ki so se zbrali tu okrog mene, hudobno planil v hrbet. — A to vam naj nikar ne kvari dobre volje — samo krivec bo moral nositi posledice nizkotnega ravnanja. Upam, da vam po jedi pri konjaku že povem njegovo ime.«

Pritajeno šušljanje je obletelo prepadeno družbo. Charles Ryder se je ozrl: vsi obrazi so bili resni, le okrog posmehljivo našobljenih ustnic Leslieje Carton je igral nasmeh, ki se mu pa tudi ni zdel povsem pravi, temveč nekaj krčevit.

Leggettova brezobzirna, grozeča napoved bi bila vsako drugo družbo najbrže razgnala, in tudi tu bi se bilo občemu razpoloženju hudo godilo, da ni Luigi Ravenne tisti mah vzkliknil:

»Veselite se, gospoda — najbrže sem jaz grešni kozel, kajti breme mojih nezavednih grehov je veliko. V tem primeru more iti seveda samo za zmoto. — Daj, Leslie, zini kaj, da nas spraviš v dobro voljo!«

»Mislim, da bo ljubeznivi gostitelj terjal od nas glavo Jimmyja Hickeya«, je odgovorila Leslie Carton.

Vsi so se zasmejali — razen Leggetta samega, ki je strmel v nečaka, a menda ni videl ničesar.

Eliza Durante je vzdignila lepe, velike otroške oči k Ryderju in vprašala:

»Vse to je pač menda le šala — ali se bo mar res kaj zgodilo?«

»Seveda je samo šala«, je Ryder odvrnil, dasi je čutil nezno napetost. Bilo mu je, kakor da bi sedel v gledališču: drama je napredovala do tretjega dejanja — vsak trenutek mora priti odločitev —

Točili so prekrasna vina, ki se jih ni skoraj nihče branil. Ko je hrup razgovorov nekoč ponehal, je Charles Ryder slišal Jimmyja Hickeya, kako je zlobno rekel Marleni Sutherland, svoji sosedici:

»Nikar ne zamenjavaj — v zgodbi o izgubljenem sinu se pitano tele zakolje, tu se je pa pitano tele vrnilo domov.«

»Ne bodi že tako hudoben«, je odgovorila Marlena, »meni se zdi Leggettov nečak jako prikučen.«

»Druga tudi nisem pričakoval«, ji je šepnil Hickey, »tvoje materinsko srce je od nekdaj vneto za nežno mladino.«

Ryder je prestregel pogled Leslieje Carton, ki mu je povedal, da je bila tudi ta razumela Hickeyeve besede. Nasmehnil se ji je in rekel:

»Menda bo čas nekoliko zavreti ta ogenj — ali naj ga morebiti docela pohodim?«

»Bilo bi zaman«, je odgovorila, »saj so ga že mnogokrat neusmiljeno pretepli, pa se ni poboljšal.«

»Le zakaj se drže vsi tako skesano?« je vprašal Ryder.

»Najbrže imajo zastran vašega strica bolj ali manj slabo vest.«

»Gotovo je zelo gostoljuben?«

»Je.«

»In njegovi gostje mu hinavsko kažejo ljubezen, ki je vobče ne čuti?«

»To bi bila prehuda beseda, a stric je nemara močno zahtevljiv do svojih prijateljev«, je odvrnila Leslie Carton in zardela — kar je Charles Ryder z začudenjem opazil. Misli je, da moreta dandanes samo tenis in coctail pognati mladim ženskam živješo barvo v obraz.

»Rad bi imel okrog sebe resnične ljudi«, je Leslie Carton čez nekaj časa nadaljevala, »toda njegova družba so le gobezdala in zale šeme.«

»Mar je ta debeli, prijazni mož — Ravenna, če sem si prav zapomnil — tudi zgolj prazno gobezdalo?«

»Ne, prav za prav ne — sodim celo, da so njegova čuvstva do vašega strica odkritosrčna«, je priznala Leslie Carton. »Sicer pa — ali mislite, da sem tudi jaz kriva pred njim?«

»Pri vas mi je to docela vse eno«, je Ryder odvrnil.

Pogledala ga je in dolgo visela z očmi na njegovem obrazu; ker je pa molčala, se je moral pobrigati za svojo sosedo na desni. Eliza Durante, neosebna, brezpomembna kakor otrok, ni bila Leslieje Carton prav nič podobna. Pri vsaki besedi, ki jo je izrekla, se je nasmehnila — največkrat je pa v zadregi pobešala oči.

»Slišal sem, da pojete«, je Ryder pričel pomenek.

»Da, pojem, in celo strastno rada, a na žalost moj glas ni zelo močan. Upam, da še zraste, ko zrastem tudi jaz. — Zadnjič čas pojem dvospeve z gospodom Ravenno — njegov polni bas je seveda težko dohajati.«

Pri teh besedah je udarila v glasen, otroški smeh.

»Kako je prav za prav — ali ste poznali to Dorrit, ki so prej govorili o nji?«

»O da — bila je stvarca, da si bolj ljubke misliti ne morete«, je živahno odgovorila Eliza Durante. »Časih sva tudi skupaj peli, a zraven nje se mi je še slabše godilo — živ krst se ni zmenil zame.«

»Kaj je tako dobro pela?«

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in žentiv se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Službo dobi

Šiviljsko

pomočnico samostojno v delu, sprejme modni salon O. Augustin, Gajeva ul. 8. 23659-1

Dva soboslikarska

plesk. pomočnika potrebuje takoj Dore Zagor, Nova vas pri Rakeku. 23653-1

Več pro-ajalk

in prodajalce za prodajo knjižice, katero potrebuje vsaka gospodinja sprejme mo. Vprašati »Mojo doma«, Ljubljana, Dvorakova 8. 266-1

Praktikantko

mlajšo, začelnico za slaščičarno sprejme takoj. Slaščičarna L. Dežman, Gosposvetska c. 1. 23669-1

Dekliški internat

Frane Tavčarjeve razpisuje natečaj za mesto vzgojiteljice. Prednost imajo dipl. filozofke z znanjem tujih jezikov. Pisemne ponudbe na zgornji naslov: Bleiweisova c. 5. 23684-1

Brivski pomočnik

dobro delavec, dobi stalno službo pri Ivan Vozlič, frizer, Celje, Vodničkova ul. 1. 23683-1

Radio tehnika

prodajalca išče mo. za september - oktober. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Tehnika«. 23684-1

Modistko

z dobro prakso, iščem za provinco. Plača dobra. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Spretna«. 23678-1

Službe išče

Kontoristka z daljšo prakso, perfektna tudi v nemščini, išče službo izven Ljubljane. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zanesljiva in vestna 7«. 23662-2

G. Th. Rotman;

»ZAČARANI

KANARČEK"

4

Počakaj — v kuhinji je visela na steni imenitna polica, kakor ustvarjena v ta namen! Matere ni bilo doma, in Tinko je bil sam gospodar pri hiši. Hitro je pobral s police vse, kar je stalo na nji, snel desko z podstavkov in se reže vrnil z njo k oknu. Sosed je bil ta čas izginil in Tinko je položil desko tako, da je segala z njegovega okna na sosedovo.

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak, — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak, — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak, — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak, — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak, — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak, — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak, — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak, — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak, — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak, — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak, — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak, — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak, — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak, — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak, — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak, — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak, — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak, — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak, — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak, — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak, — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak, — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak, — Vsi v Ljubljani.

Kapital

Vaši prihranki

so varno in plodonosno naloženi v domačem zavodu »Mojo doma, Ljubljana, Dvorakova 8. Pišite ali pedite osebno. 267-16

Posojila

iščite samo pri domačem solidnem zavodu. Pišite ali pridite osebno. »Mojo doma, Ljubljana, Dvorakova 8. 262-16

Vlogo

Kmetstvo posojilnice ljubljanske din 760.000 prodam za takojšnjo gotovino, kar potrdjujejo denar. Ponudbe s cenno na ogl. odd. Jutra pod »Milnare«. 23672-16

Obrit

Zaradi nenadne smrti

oddam krojaško obrt s inventarjem zanesljivim in zmognim celotno. Istotam prodam stroj za pikiranje (Strobl). Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 23647-30

Lokali

Lokal

za predmete alpinskega muzeja išče Slovensko planinsko društvo, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4-L. 23639-1

Pisarno

v centru, s telefonom, oddam s souporabo 1. oktobra. Na razpolago je pisarniška moč. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 23671-19

Lokal

za september ali oktober iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Center«. 23685-19

Posest

Hišo

tristanovansko, v bližini kolodvorov, prodam za 155.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lep vrt«. 23665-20

Hišo

z 1 oralom zemlje, prodam za 18.000 tisoč dinarjev. Cecilija Šrot, Celje Pečovnik 56. 23682-20

Stanovanje

oddaja

Za september oddam eno in dvosobno stanovanje z vrtom in pralnico. Dolenjska cesta št. 12. 23667-21

Dvosob. stanovanje

komfortno, terasa, plin, oddam. Cesta v Rožno dolino 26-L. 23651-21

Dvosob. stanovanje

s kopalnico in kabine, tom oddam takoj. Ogle dati med 1.-4. Naslov v vseh posloval. Jutra. 23637-21

23644-28

Stanovanja

Dvosob. stanovanje

komfortno, blizu centra, iščem za oktober ali november. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mala družinca«. 23673-21a

Zakonca brez otrok

iščeta dva ali tri sobno stanovanje ali hišico, event. tudi opremljeno, takoj ali 1. septembra. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Okolica«. 23674-21a

Dvosob. stanovanje

išče manjša uradniška družina za november. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Okolica«. 23686-21a

Dijaške sobe

Stanovanje

pri boljši družini v bližini Vegove ulice, iščem za študentsko družbo. Širogo nadomestilo, možnost pri učenju. Ponudbe z navedbo cene na ogl. odd. Jutra pod »Dobro vzgojene«. 23652-22a

Stanovanje

solončno, skrbno, za četrtolca, s klavirjem, k četrto ali petoloco, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samo boljša hiša«. 23635-22a

Soba odda

Opremljeno sobo

s souporabo kopalnice in centralno kurjavo oddam 1. septembra boljšemu gospodu ali zakonitemu paru. Gajeva ul. 8, pritičje desno. 23680-23

Elegantno sobo

s strogo separiranim vohom oddam boljšemu stalnemu gospodu. Florjanska ul. 31-I. 23636-23

Živali

Rumen papagajček

je ušel v nedeljo. Najdite ga nagradim. Medvedova cesta 7. 23658-27

»ERIRAJ

V »JUTRU«

Izgubljeno

V nedeljo zjutraj

sem v izletniškem vlakcu Ljubljana - Jesenice izgubil okroglo 5.500 din. Prosim poštenega najditelja, da se mi javi, ker ta denar ni bil moj. Aleksander Nahinov, pošt. pret. Zagreb I. 23640-28

V vlaku od Ormoža

z Moškanjca ali pa na cesti Moškanjci v Dornavo se je izgubila rjava usnjata listnica z legitimacijo za vžigalnik. Najditelj dobi nagrado pri Ing. Gobec, graščinska pisarna, Dornava pri Moškanjcih. 23644-28

LIGNOLIT

Vodeče podjetje za polaganje umetno lesenih tlakov

LIGNOLIT — industrijski tlak

LIGNOLIT — tla za stanovanjske in obratne prostore

LIGNOLIT-ESTRIH — podlaga za linolej in parkete

LIGNOLIT-PROTEKT — negorljiva in proti vžigalnim bombam sigurna obloga za podstrešja.

SPECIALNA OLJA in VOSKI za nego LIGNOLITA

Brezobvezne ponudbe in pojasnila. — Prvovrstne reference.

»LIGNOLIT« Ing. Milan Hmelj, Radeče — Zidani most

Akwarelna slika

jesenaki motiv, izgubljen med Tyrsevo cesto in Kongresnim trgom — naj odda najditelj Matku Pogacniku, književcu, Kongresni trg proti nagradi. 23661-28

Dopisi

»Razočaran«

Dvignite pismo. 23655-24

Ljubezen

moža si zagotoviš ako mu postrežeš s dobro kuhano hrano. Zato kuhaj po preizkušenih receptih, shranjenih v knjički poklicne kuharice. Knjičko dobaviš Mizerit Deziderij. Zidani most. Cena v predplačilu 10 din. 264-24

MODROCE

OTOMANE

COUCHE

ROLETE

kupite najceneje pri

E. Zakrajšek

LJUBLJANA

Miklošičeva 34

Prepričajte se!

Priznana nizkina

cenah s nabavitelji

najboljše moške obleke, perilo in vsa

praktična oblačila

pri

Preskerju

LJUBLJANA

St. Petra cesta 14

družine

Hinterlechner — Čonč

Ljubljana, Maribor, dne 22. avgusta 1939.

Mestni pogrebni zavod

Občina Ljubljana

ZAHVALA

Vsem, kateri ste ob prerani smrti naše tako ljubljene

Miljutine Trampuž

roj. ŽNIDERŠIČ

dali izraza spoštovanju in ljubezni do nje ter sočutju z nami,

izrekamo najglobljejo zahvalo. Posebej se zahvalimo gospema

E. Kobalovi in M. Rauterjevi za veliko požrtvovalnost v najtežjih

urah; gospodoma zdravnikoma dr. J. Polcu in dr. Fr. Puclju za

takojšnjo zdravniško pomoč;